

Digitális Konferencia

2018

KONFERENCIAKÖTET

DIGITÁLIS KONFERENCIA 2018 - DIGITÁLIS TÉR

KONFERENCIAKÖTET

Szerkesztő: Misley Helga, Szegedi Eszter

Olvasószerkesztő: Földes Petra

ISBN 978-963-284-256-1

A konferencia megrendezését az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kara támogatta.

A kézirat lezárásának időpontja: 2018. november 23.

ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar, 2018. november 24.

ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Neveléstudományi Intézet
(1075 Budapest, Kazinczy utca 23–27. Telefon: 461-4500/3804)

Weblap: <http://digitalispedagogus.hu/>

E-mail: digitalis.pedagogus.konf@gmail.com

Program- és szervezőbizottság:

- Farkas Bertalan Péter (elnök, Tempus Közalapítvány)
- Fehérvári Anikó (ELTE Neveléstudományi Intézet)
- Földes Petra (Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete)
- Györgyi-Ambró Kristóf Áron (Tempus Közalapítvány)
- Lévai Dóra (ELTE Neveléstudományi Intézet)
- Misley Helga (ELTE Neveléstudományi Intézet)
- Szegedi Eszter (Tempus Közalapítvány)
- Szekszárdi Júlia (Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete)
- B. Tier Noémi (tiszteletbeli tag)

ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Neveléstudományi Intézet
(www.ppk.elte.hu/nevtud)

Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete (www.osztalyfonok.hu)

Tempus Közalapítvány (www.tka.hu)

Tartalom

Program.....	7
Plenáris előadások	14
Pléh Csaba: A diszruptív technológiák és a tanulás világa	15
Szvetelszky Zsuzsanna: A legnagyobb magyar hálózat	17
Lanszki Anita: Út a tudásmegosztástól a kompetenciafejlesztésen át tanári hálózatok kialakulásáig..	18
Szekcióelőadások 1	20
I/1 – AZ ELTE KUTATÓINAK EREDMÉNYEI A DIGITÁLIS PEDAGÓGIA TERÜLETÉN..	21
Olvasáskészség- és szövegértés-fejlesztés 1-6. osztályban a BOOKR Kids digitális, interaktív könyveivel.....	22
Számolási készségek technológia alapú mérése és fejlesztése	23
Kreativitás a digitális környezetben.....	24
Tanárszakos hallgatók határtalanul – mire jó egy online telekollaborációs projekt?	25
Pedagógusok digitális felkészültsége	26
I/2 – ETWINNING PROJEKTEK BEMUTATÓJA – MŰHELYMUNKÁK.....	27
Egri Józsefné: Online együttműködés az eTwinning támogatásával	27
Nagy Regina: Kérdezzen – segítünk! A digitális kompetenciafejlesztés terén elért kutatási és módszertani eredmények	27
Online együttműködés az eTwinning támogatásával	28
Kérdezzen – segítünk! A digitális kompetenciafejlesztés terén elért kutatási és módszertani eredmények.....	29
I/3 – FAKE NEWS – Álhírek és amit tehetünk ellene	30
Álhírek és médiatudatosság.....	31
I/4 A MAGYAR FÖLDRAJZI TÁRSASÁG SZEKCIÓJA.....	32
A számítógépek földrajzói keretek között történő felhasználása a demográfiai átmenet tanításának példáján.....	33
Gamifikáció a földrajzban.....	34
A legnépesebb brit városok, infografika a gyakorlatban	35
Micro:bit ötletek földrajz órára alapszinten	36
Online hálózatok evolúciója - a FB szakcsoportok tanulságai, fejlődési lehetőségei.....	37
I/5 BEFOGADÓ ISKOLA, DIGITÁLIS MEGOLDÁSOK.....	38
HÍD? DTM? Igen! – A digitális történetmesélés módszerének alkalmazása a korai iskolaelhagyást megelőző HÍD programban.....	38
Ne a címkét lásd, hanem az embert! – 7. évfolyamos tanulók digitális történetei fogyatékkal élő emberekről	38

HÍD? DTM? Igen! – A digitális történetmesélés módszerének alkalmazása a korai iskolaelhagyást megelőző HÍD programban.....	39
Ne a címkét lásd, hanem az embert! – 7. évfolyamos tanulók digitális történetei fogyatékkal élő emberekről	40
CAREeR – Digitális ötlettár életpálya-tanácsadáshoz.....	41
I/6 EGYÜTTMŰKÖDÉS A TANÓRÁN – MÓDSZERTANI ÖTLETEK	42
Az online és offline együttműködés jó gyakorlata: a digitális történetmesélés integrálása az idegen nyelvek (és más tantárgyak) módszertanába.....	43
Digitális eszközök a nyelvoktatásban.....	44
Promóciós videó kontra bemutató	45
A Nap tematikájú 9-es digitális osztály projektnapjának előkészületei, lebonyolítása és tanulságai	46
Digitális lehetőségek és megvalósulások az általános iskolai angoltanításban konkrét példákon keresztül.....	47
Szekciófoglalkozások 2.	48
II/1 KUTATÁSOK A DIGITÁLIS TÉRBEN – EGYETEMI ÉS OSZTÁLYTERMI KÍSÉRLETEK	49
Digitális eszközök énekórai használata első osztályban – kísérleti eredmények bemutatása.....	50
Egy osztály digitalizálása a Lónyayban: a folyamat lépései, tanulságok és a felmerülő nehézségek megoldása a tanárok együttműködésével.....	51
Áltudományok az interneten	52
„Adatok által homályosan”, avagy kiberbiztonsági kihívások a 21. századi oktatásban	53
A digitális tér kihívásai: online parák, sérelmek és orvoslásuk.....	54
II/2 IKT-ESZKÖZÖK KREATÍV HASZNÁLATA – A DIGITÁLIS PEDAGÓGUS DÍJ DÍJAZOTTJAINAK MÓDSZERTANI BEMUTATÓI	55
DoDo projekt	56
Lehetsz király... ..	57
Weöres Ösvénye.....	58
II/3 INTERNETBIZTONSÁG	59
Interaktív Kalandtúra Tinédzser Országban.....	60
A pedagógusok és az oktatás szerepe a gyermekvédelemben, avagy a digitális tér valós veszélyei és megelőzésük Digipol-lal.....	61
Fókuszban a netbiztonság – Tanulói és tanári együttműködések az internetbiztonság jegyében.....	62
Digitális Immunerősítő Program	63
II/4 ROBOTIKA.....	64
A császár csatájának interdiszciplináris tanítása.....	65
Több, mint robotika.....	66
Abacusán - ArTeC robotika workshop.....	67
II/5 21. SZÁZADI TANULÁSI KÖRNYEZET	68

Az esettanulmány-módszer használata a közoktatásban	69
Digitális kottairás elsajátítása tantermi keretek között	70
Microsoft Teams: univerzális eszköz a tanárok közötti együttműködéshez	71
A „flow” élmény a tanórán.....	72
ClassBox a tanárokért	73
Geomatech digitális tananyagportál	74
II/6 PEDAGÓGUS HÁLÓZATOK, TUDÁSMEGOSZTÁS	75
A transzferek hiánya a pedagógiában - A Digitális Pedagógiai Műhely fölöttébb szükséges voltáról ..	76
Tanítsd ma a holnapot! – Egy EFOP 3.2.3. projekt bemutatása	77
Digitális módszertani munkaközösség működtetése	78
Programok és játékok a tanulás szolgálatában	79
Támogatóink.....	80

PROGRAM

Digitális Konferencia 2018 - Digitális Tér

2018. november 24. (szombat)

9:00-10:00 REGISZTRÁCIÓ

(ELTE PPK Kazy Aula)

10:00-10:15 MEGNYITÓ

(ELTE PPK Kazy Aula)

Fábri György, az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar dékánhelyettese

10:15-11:30 PLENÁRIS ELŐADÁSOK

Szekcióvezető: Farkas Bertalan Péter (TKA, A Digitális Konferencia elnöke)

(ELTE PPK Kazy Aula, élő közvetítés: Kazy 306)

Pléh Csaba: A diszruptív technológiák és a tanulás világa

Szvetelszky Zsuzsanna: A legnagyobb magyar hálózat

Lanszki Anita: Út a tudásmegosztástól a kompetenciafejlesztésen át tanári hálózatok kialakulásáig

11:30-11:40 BEVONÓDÁS ÉS INTERAKCIÓ – NYILVÁNOS SZAVAZÁS

A szavazást vezeti: Györgyi-Ambró Kristóf (Tempus Közalapítvány)

11:40-12:10 DIGITÁLIS PEDAGÓGUS DÍJÁTADÓ

(ELTE PPK Kazy Aula)

Digitális Pedagógus Díj 2018 A Tempus Közalapítvány Digitális
Módszertárának díjátadója

A díjakat átadja: Tordai Péter (igazgató, Tempus Közalapítvány)

Különdíjak átadása:

- Mobility – Digitális Élményközpont a Mobilisben
 - eTwinning
 - Raabe-Klett Kiadó
 - STIEFEL Eurocart Kiadó
-

12:10-13:00 EBÉSZÜNET

Kiállítók: Kazy Fsz. 4.

13:00-
14:45

SZEKCIÓFOGLALKOZÁSOK/I.

13:00-
14:45

(Kazy
314)

I/1 AZ ELTE KUTATÓINAK EREDMÉNYEI A DIGITÁLIS PEDAGÓGIA TERÜLETÉN Szekcióvezető: Misley Helga (ELTE PPK)

13:00-13:05

Nyitó gondolatok

13:05-13.25

Horváth Dorottya: Olvasáskészség- és szövegértés-fejlesztés 1-6. osztályban a BOOKR Kids digitális, interaktív könyveivel

13:25-13:45

Bereczki Enikő Orsolya: Kreativitás a digitális környezetben

13:45-14:05

Turcsányiné Szabó Márta, Misley Helga: Tanárszakos hallgatók határtalanul – mire jó egy online telekollaborációs projekt?

14:05-14:25

Széll Krisztián: Pedagógusok digitális felkészültsége

14:25-14.45

Rausch Attila: Számolási készségek technológia alapú mérése és fejlesztése

13:00-
14:45

(Kazy
313)

I/2 FÓKUSZBAN A DIGITÁLIS KOMPETENCIAFEJLESZTÉS Szekcióvezető: Nagy Regina (Digitális Pedagógiai Módszertani Központ)

13:00-13:45

Egri Józsefné: Online együttműködés az eTwinning támogatásával

13:45-14:30

Nagy Regina: A digitális kompetenciafejlesztés terén elért kutatási és módszertani eredmények (DPMK)

14:30-14:45

Kérdések és válaszok

13:00-
14:45

(Kazy
306)

I/3 FAKE NEWS – ÁLHÍREK ÉS AMIT TEHETÜNK ELLENE – MŰHELYMUNKA Szekcióvezető: Szekszárdi Júlia (Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete)

13:00-13:20

Zala Krisztina bevezető előadása

13:20-14:30

Belinszky Anna és Nagy Krisztina: Álhírek és médiatudatosság

14:30-14:45

Kérdések és válaszok

13:00-
14:45
(Kazy
307)

I/4 A MAGYAR FÖLDRAJZI TÁRSASÁG SEKCIÓJA
Szekcióvezető: Rigóczki Csaba (Magyar Földrajzi Társaság)

13:00-13:20	Szóllósy László: A számítógépek földrajzói keretek között történő felhasználása a demográfiai átmenet tanításának példáján
13:20-13:40	Tömpe László: Gamifikáció a földrajzban
13:40-14:00	Guba András: A legnépesebb brit városok, infografika a gyakorlatban
14:00-14:20	Havassy András: Micro:bit ötletek földrajz órára alapszinten
14:20-14:45	Rigóczki Csaba: Online hálózatok evolúciója – a Facebook szakcsoportok tanulságai, fejlődési lehetőségei

13:00-
14:45
(Kazy
311)

I/5 BEFOGADÓ ISKOLA, DIGITÁLIS MEGOLDÁSOK
Szekcióvezető: Földes Petra (Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete)

13:00-13:20	Varga Andrea: HÍD? DTM? Igen! – A digitális történetmesélés módszerének alkalmazása a korai iskolaelhagyást megelőző HÍD programban
13:20-14:00	Gulya Nikolett: Ne a címkét lásd, hanem az embert! – 7. évfolyamos tanulók digitális történetei fogyatékkal élő emberekről
14:00-14:45	Szalontai Éva: CAREer – Digitális ötlettár életpálya-tanácsadáshoz

13:00-
14:45
(Kazy
Aula)

I/6 EGYÜTTMŰKÖDÉS A TANÓRÁN – MÓDSZERTANI ÖTLETEK
Szekcióvezető: Farkas Bertalan Péter (Tempus Közalapítvány)

13:00-13:05	Nyitó gondolatok
13:05-13:25	Kasné Havas Erika: Az online és offline együttműködés jó gyakorlata: a digitális történetmesélés integrálása az idegen nyelvek (és más tantárgyak) módszertanába
13:25-13:45	Pintye Erzsébet: Digitális eszközök a nyelvoktatásban
13:45-14:05	Éder Márta: Promóciós videó kontra bemutató
14:05-14:25	Janzsó Nóra és Wáhl Zsófia: A Nap tematikájú 9-es digitális osztály projektnapjának előkészületei, lebonyolítása és tanulságai
14:25-14:45	Dr. Bankó Marietta: Digitális lehetőségek és megvalósulások az általános iskolai angoltanításban konkrét példákon keresztül

14:45-
15:00

SZÜNET

15:00-
16:45

SZEKCIÓFOGLALKOZÁSOK/II.

15:00-16:45
(Kazy 312)

II/1 KUTATÁSOK A DIGITÁLIS TÉRBEN – EGYETEMI ÉS OSZTÁLYTERMI KÍSÉRLETEK
Szekcióvezető: Fehérvári Anikó (ELTE PPK)

15:00-

15:05

Nyitó gondolatok

15:05-

15:25

Szabó Norbert: Digitális eszközök énekórai használata első osztályban – kísérleti eredmények bemutatása

15:25-

15:45

Könczöl-Kiss Erzsébet: Egy osztály digitalizálása a Lónyayban: a folyamat lépései, tanulságok és a felmerülő nehézségek megoldása a tanárok együttműködésével

15:45-

16:05

Falyuna Nóra: Áltudományok az interneten

16:05-

16:25

Csutak Zsolt: „Adatok által homályosan”, avagy kihívások a kibertérben

16:25-

16:45

Pelle Veronika: A digitális tér kihívásai: online parák, sérelmek és orvoslásuk

15:00-16:45
(Kazy Aula)

II/2 IKT-ESZKÖZÖK KREATÍV HASZNÁLATA – A DIGITÁLIS PEDAGÓGUS DÍJ DÍJAZOTTJAINAK MÓDSZERTANI BEMUTATÓI
Szekcióvezető: Papp-Danka Adrienn (Károli Gáspár Református Egyetem)

15:00-

15:05

Nyitó gondolatok

15:05-

15:25

Morvainé Kovács Ibolya, Jakabfi Márta: Digitális Kreatív Műhely

15:25-

15:45

Kiss Mónika, Mataisz Zsuzsanna: DoDo projekt

15:45-

16:05

Éder Márta: Lehetsz király

16:05-

16:25

Karafa Sándor: VITA? MIN? – A kulturált vita az iskolában és azon kívül

16:25-

16:45

Tusorné Fekete Éva: Weöres Ösvények

II/3 INTERNETBIZTONSÁG	
15:00-16:45 (Kazy 306)	Szekcióvezető: Szekszárdi Júlia (Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete)
15:00-15:20	Jánosi Ferenc: Interaktív Kalandtúra Tinédzser Országban
15:20-15:40	Hortobágyi Ágoston: A pedagógusok és az oktatás szerepe a gyermekvédelemben, avagy a digitális tér valós veszélyei és megelőzésük Digipol-lal
15:40-16:00	Antaliné Miss Lilla, Lászlóné Durecz Andrea: Fókuszban a netbiztonság – Tanulói és tanári együttműködések az internetbiztonság jegyében
16:00-16:45	Poór Csaba: Digitális Immunerősítő Program
II/4 ROBOTIKA	
15:00-16:45 (Kazy 307)	Szekcióvezető: Benedekné Fekete Hajnalka (Turai Hevesy György Általános Iskola)
15:00-15:25	Szabó Róbert: A császár csatájának interdiszciplináris tanítása
15:25-16:50	Benedekné Fekete Hajnalka: Több, mint robotika
15:50-16:45	Sugár Sára: ArTeC robotok a tantárgyközi projekteken
II/5 21. SZÁZADI TANULÁSI KÖRNYEZET	
15:00-16:45 (Kazy 314)	Szekcióvezető: Farkas Róbert (Magyar Digitális Oktatásért Egyesület)
15:00-15:20	Ábrahám Zsolt: Case Solvers (Business Case Society Kft.)
15:20-15:30	Rózsáné Farkas Alíz: Digitális kottairás elsajátítása tantermi keretek között
15:30-15:50	Novák Károly: Microsoft Teams: univerzális eszköz a tanárok közötti együttműködéshez
15:50-16:10	Jakubek Renáta: A „flow” élmény az órán
16:10-16:25	Classbox előadása
16:25-16:45	Kulman Katalin – Farkas Róbert: Geomatech digitális tananyagportál

15:00-17:00 II/6 PEDAGÓGUS HÁLÓZATOK, TUDÁSMEGOSZTÁS
(Kazy 313) Szekcióvezető: Jakab György (EKE-OFI)

15:00-
15:10 Jakab György: Nyitó gondolatok

15:10-
15:30 Medvegy János: Tanítsd ma a holnapot! – Egy EFOP 3.2.3. projekt bemutatása

15:30-
16:15 Nagy Noémi: Digitális módszertani munkaközösség működtetése

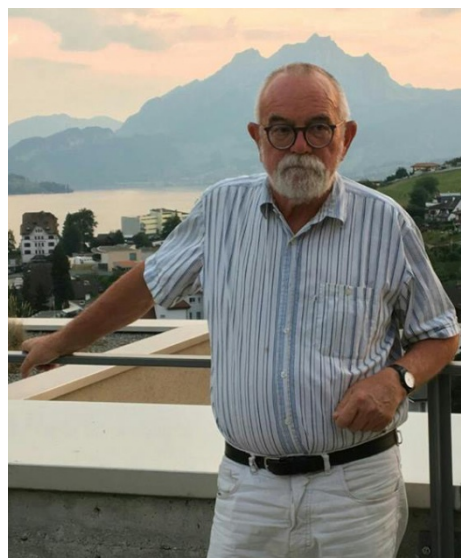
16:15-
17:00 Galambos Attila: Programok és játékok a tanulás szolgálatában

16:45-től
(Kazy Aula) AZ IGAZOLÁSOK ÁTVÉTELE AZ AULÁBAN

PLENÁRIS ELŐADÁSOK

Pléh Csaba: A diszruptív technológiák és a tanulás világa

A mai pszichológia számos kérdésben találkozik a WEB-hatás problémájával, melyeket a táblázat foglal össze két elméleti keret szerint. Az instrumentális elméletek az új technológiát mint eszközt értelmezik, a gépi deterministák viszont a gépekkel megváltozott embert tételeznek fel.

Terület	Instrumentális	Gépi determinista
Kísérleti pszichológia	WEB-es kísérletek. Észlelés, emlékezet, gondolkodás, nyelv	Táv emlékezet és keresés megváltoztatja az emlékezetet
Neveléslélektan	WEBes olvasás és tanulás vizsgálatok	Távoktatás megváltoztatja a tudást
Személyiséglélektan	WEB-es kérdőívek	Új virtuális personák Személyiségbecslés a WEB használatból
Szociálpszichológia	Személyi hálózatok vizsgálata	A szociális közegek hatása az emberre Új infoterjedés és közvélemény
Klinikai pszichológia	Hálózatok és patológia	Új függőségek Ifjúsági fejlődési zavarok
Ergonómia	Munkavégzés idői dinamikája	Hálózati és képernyős munka új készségei
Szervezetpszichológia	Szervezeti viszonyok feltárása IKT-val	Az IKT virtualizálja a szervezetet és a döntést

A sok lehetséges témából előadásom egy mozzanattal foglalkozik: Milyen sürgetett világokat teremt az új technológia, s hogyan küzdünk meg a feladatmegosztással ebben a világban?

A pszichológia 150 éves kérdése, hogy tudunk-e egyszerre többfelé figyelni és több feladatot hatékonyan végezni. Ez a kérdés a modern kognitív pszichológiát is megihlette. Számos kifinomult eljárás keretében vitatkoztak a feladatelvű (moduláris) és az egyetlen központi feldolgozás kapacitásában hívő elméletek. Ebből csak egy kísérletet mutatok be, mely mára technikailag vált kuriózumná. A szövegszerkesztők előtti gépirók szuperteljesítményeit azok produkálták, akik képesek voltak úgy másolni, hogy közben nem olvasták ki magukban a szöveget.

Vajon mindannyian ilyené válunk-e az új zavaró technikák, a párhuzamosan nyitott gépi ablakok világában? Milyen gyorsan tudunk váltani feladatok között (úgy néz ki, 40 másodpercenként). Ebben az unalom vagy az elterelés irányít-e inkább? Mire emlékszünk feladatvégzés közbeni kereséseinkből? Vajon az új technikák új, felszínes olvasási szokásokat alakítanak-e, valóban itt van a „sekélyek” világa? Milyen perces, rövidtávú, és órás vagy éves párhuzamos feladatmegoldási helyzetekre készüljön fel az új nemzedék? Ilyen kérdéseket vet fel az új gépi disztrakció világa, s azt próbálom megmutatni, hogyan küzd ezzel a mai pszichológia.

Szvetelszky Zsuzsanna: A legnagyobb magyar hálózat

A hálózatok világa körülbelül két évtizede kezdett a korábbinál jóval ismertebbé válni a természettudomány és a társadalomkutatás számos területén. Az előadás a hálózatkutatás fogalmainak jelentésén túl az informális networkök jelentőségéről is szól majd. Az oktatás területe joggal tekinthető a legnagyobb hálózatnak, hiszen nemcsak a pedagógusokat, a diákokat és a szülőket érinti, hanem többek között például a fenntartók és az iskolák alumni-jai is idetartoznak – vagyis időben és térben is egy nagy kiterjedésű, kisebb és nagyobb térségek jövőjére is hatással bíró networkról van szó.

A képzés és továbbképzés vertikális rendszerei mellett egyre nagyobb szerepet kap a horizontális tudásmegosztás, mely elsősorban kapcsolathálózati alapú, sőt a tudás átadása is hálózati struktúrákat épít. A naprakész ismeretek egyik legjobb terjedési terepe az informális, többpólusú hálózat – például egymást elismerő pedagógus kollégák szakmai együttműködése. Ahol a közlő és a befogadó szerepe nincs kőbe vésve, ahol az információk és a szakmai inspirációk, impulzusok kölcsönösen gazdagítják a résztvevőket.

A kilencvenes évek végén és a kétezres évek elején a hálózatkutatás fontos témái a komplexitás, a „kisvilág-ság”, a skálafüggetlenség voltak. Ma a globális társadalom igen nagy része hálózatokban kommunikál, betűvel, képpel, hanggal, a nap egyre növekvő részében, újabb és újabb csatornákon. Az egész több mint a részek összessége: a hálózat – több szem többet lát! – hatékonyabban fér hozzá információkhoz, gyorsabban innovál, találja meg a kiegészítő kompetenciákat, mint az egyén.

A bennünket körülvevő társadalom számtalan módon hálóz be minket: látható és láthatatlan, illetve formális és informális kapcsolatrendszerekkel. Nem mindegy, hogy milyen a hatáskörük, a méretük, a terjedési jellemzőjük, a legfontosabb mégis talán az átjárhatóságuk. Szaktanárként, pedagógusként, intézményvezetőként vagy tantárgypedagógiai szakértőként is több különböző network teljesértékű tagja lehet valaki – az biztos, hogy hálózati aktivitásával értéket teremt és növel.

Lanszki Anita:

Út a tudásmegosztástól a kompetenciafejlesztésen át tanári hálózatok kialakulásáig

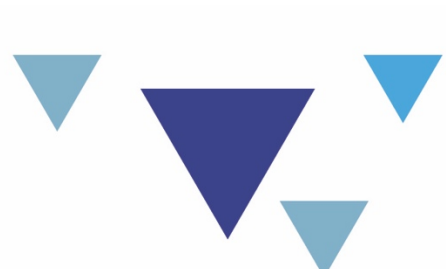
A 2012-es Nat egyik kulcskompetenciája a digitális írástudás, e fejlesztendő terület alkotórészeit számos hazai és nemzetközi keretrendszer és modell nevesíti (DigComp 2.0, ISTE, IKER, DÁ 2017). Kihívást jelent a pedagógusok számára, hogy alkalmazkodva az ajánlásokhoz és követelményekhez, megismerjék a digitális eszközök használatára épülő módszereket és stratégiákat, illetve rutint szerezzenek ezek alkalmazásában. A köznevelésben dolgozó tanárok különböző továbbképzéseken bővíthetik ismereteiket, azonban ezek tematikája főleg eszközhasználati és nem módszertani, ugyanakkor sűrű órarendjük és adminisztratív feladataik mellett nem igazán jut idejük arra, hogy túl sok képzésen vegyenek részt egy tanév során. A közösségi média tanári csoportjaiban a pedagógusok online környezetben, függetlenül a tér és idő korlátozó tényezőitől, új alkalmazásokat ismerhetnek meg, és megvitathatják az egyes módszerekkel kapcsolatos tapasztalataikat. A tudásmegosztás e formájának hátránya azonban egyrészt az, hogy aktivitást az adminisztrátorokon kívül csak kevés tag mutat, másrészt pedig nehézséget jelent az információk visszakereshetősége.

A hálózatos pedagógus-továbbképzés egyik sikeres alternatívája lehet a MOOC (Massive Online Open Course), mint olyan e-learning képzési forma, mely lehetővé teszi a résztvevők egyéni időbeosztását, bárholnan elérhető, és tematikusan szervezett. A 2017 januárjában lebonyolított Digitális történetmesélés az oktatásban elnevezésű intenzív online továbbképzés célja az volt, hogy ne csupán módszertani ismereteket közvetítsen, hanem a learning by doing elvén a pedagógusok digitális írástudását és információs műveltségét is fejlessze.

A kurzus moduláris felépítése lehetővé tette az ismeretek visszakereshetőségét: az egyes tartalmi egységek szervesen egymásra épültek a DST (digital storytelling) módszer lépéseinek alapján. A modulok mindegyike tartalmazott előadást, tesztet, fórumbeszélgetést, a négy beadandó kreatív produktum elkészítése révén pedig

nemcsak az ismeretszerzést, hanem az aktív tanuláson keresztüli kompetenciafejlesztést is sikerült megvalósítani. A motivációt a fórumokon megvalósuló kollaboratív tudásépítéssel, az előre megtervezett és a résztvevők felé világosan kommunikált feladatokkal, a keretrendszerben követhető pontszámokkal és a folyamatos személyes mentorálással sikerült fenntartani. A pedagógusok a záró értékelésen hangot adtak annak a kérésüknek, hogy folytassuk a közös munkát. A MOOC végül igazi tanári hálózat kiépülését eredményezte:

- számos pedagógussal személyes szakmai kapcsolat alakult ki;
- létrejött egy tematikus FB-csoport, melynek létszáma naponta bővül;
- a DST tantermi kipróbálásának tapasztalatait 14 pedagógus megírta strukturált esettanulmány formájában;
- a 2017-es Digitális Pedagógus konferencián önálló DST-szekcióban mutatkoztak be a módszert rendszeresen alkalmazó tanárok.

1.

SZEKCIÓ- ELŐADÁSOK

I/1 – AZ ELTE KUTATÓINAK EREDMÉNYEI A DIGITÁLIS PEDAGÓGIA TERÜLETÉN

(Kazy 314)

Szekcióvezető: Misley Helga (ELTE PPK)

Nyitó gondolatok

Horváth Dorottya:
Olvasáskészség- és szövegértés-fejlesztés 1-6. osztályban
a BOOKR Kids digitális, interaktív könyveivel

Bereczki Enikő Orsolya:
Kreativitás a digitális környezetben

Turcsányiné Szabó Márta, Misley Helga:
Tanárszakos hallgatók határtalanul – mire jó egy online
telekollaborációs projekt?

Széll Krisztián:
Pedagógusok digitális felkészültsége

Rausch Attila:
Számolási készségek technológia alapú mérése és
fejlesztése

Olvasáskészség- és szövegértés-fejlesztés 1-6. osztályban a BOOKR Kids digitális, interaktív könyveivel

Horváth Dorottya
ELTE Tanító- és Óvóképző Kar

A BOOKR Kids a Digitális Jólét Program keretein belül egy olyan alkalmazást hozott létre, amely kifejezetten az 1-6. osztályos gyermekek anyanyelvi nevelését segíti. A programhoz 30 órás pedagógus-továbbképzési tanfolyam is tartozik, melyet a Szegedi Tudományegyetem akkreditált.

A mobiltelefonon vagy tableten egyaránt futtatható BOOKR Suli alkalmazás olyan digitális, interaktív mesekönyveket, verseket, mondókákat, elbeszélő költeményeket és kisregényeket tartalmaz, amelyek a magyar nyelv és irodalom kerettanterv (1–6. évfolyam) ajánlásában megjelenő, illetve az oktatási kánon részét képező olvasókönyvekben is szereplő művek papíralapú könyvek digitális verziói.

A BOOKR Suli az anyanyelvi és a digitális kompetenciák fejlesztését támogatja, egyúttal motiválja az olvasóvá nevelést, a készség szintű olvasást és a szövegértést. Az interaktív történetek ötvözik a hangoskönyvek, az animált e-könyvek és a képességfejlesztő játékok jellemzőit. A szövegértés alapja a készség szintű olvasás kialakítása. Ehhez is segítséget nyújt a BOOKR Suli, mely speciális módon segíti az olvasástechnika fejlesztését.

A beállítható szótagolás hozzásegítheti a tanárokat ahhoz, hogy a tanulók képességeinek megfelelően, egyénre szabott megoldásokkal támogassák az olvasástanulást – a szótagoló olvasástól a folyamatos olvasásig –, valamint az olvasástechnika részképességeinek a kialakulását.

A fent említett BOOKR Suli bemutatása, valamint a digitális, interaktív könyvek magyar órába való beépítési lehetőségeinek szemléltetése a cél.

Számolási készségek technológia alapú mérése és fejlesztése

Rausch Attila

ELTE PPK Neveléstudományi Intézet

A számolási készségek iskolakezdéskori fejlettsége jelentős hatással van a későbbi iskolai matematika teljesítményre, így különösen fontos e terület felmérése kisgyermeknél, hogy a lemaradást időben észlelni tudjuk. Ma már a technológiai fejlődésben rejlő lehetőségeket egyre jobban ki lehet használni kisgyermek felméréseinél is, a technológia-alapú mérések a hazai iskolaérettség vizsgálatok között is megjelentek. Ehhez a trendhez igazodva került kidolgozásra az online korai numerikus készségeket vizsgáló teszt, melynek kifejlesztéséhez kapcsolódóan óvodás és első évfolyamos gyermekek körében végeztünk vizsgálatokat. Ezek megmutatták, hogy pontosan és megbízhatóan fel tudjuk mérni a gyermekek korai numerikus készségeit. Az online mérésekben rejlő lehetőségeket kihasználva azonnali egyéni és csoportszintű visszacsatolást lehet biztosítani, amely mellett a pedagógusok munkáját saját fejlesztésű fejlesztőprogramok széleskörű elterjesztésével is meg kívánjuk támogatni. A mérések eredményeire építve óvodai és iskolai fejlesztőprogramokat kezdtünk el kidolgozni. Az óvodában digitális eszközökkel támogatott kiscsoportos fejlesztés, míg az iskolában egyéni, digitális játékalapú képességfejlesztés a célunk. Az interaktív fejlesztő feladatokon keresztül a mérések során feltárt nehézségek, fejlődésbeli lemaradások célirányos kompenzálása valósul meg játékos kerettörténetbe ágyazva. Első óvodai fejlesztő kísérletünk megmutatta, hogy a digitális technológia jól alkalmazható óvodás csoportokban, segítheti a szemléltetést, az automatikus kiértékelés és visszacsatolás, valamint a beépített segítő instrukciók megkönnyíthetik a pedagógus munkáját a kiscsoportos és egyéni feladatvégzések során. Eddigi vizsgálataink eredményei alapján körültekintően alkalmazva jól ki lehet használni a technológiában rejlő lehetőségeket az óvodában is, és különösen pozitív hatással lehet a lemaradásban lévő és kevésbé motivált tanulók felzárkóztatásához.

Kreativitás a digitális környezetben

Bereczki Enikő Orsolya

ELTE PPK Neveléstudományi Doktori Iskola

.... avagy mit üzen a tudomány a kreativitás és technológia összefüggéseiről az osztályterem számára és mikor hallgat.

Ha a kreativitásra gondolunk, gyakran valamilyen művészeti alkotás vagy tevékenység jut eszünkbe. A kreativitás azonban valami új, eredeti és kontextusnak megfelelő gondolat, tárgy, megoldás létrehozását jelenti bármely tudományágban és életünk legkülönbébb területein. Kreativitásunk által hatékonyabb problémamegoldókká és boldogabb emberekké válhatunk a mindennapjainkban és munkahelyeinken is. Nem véletlen, hogy a kreativitás fejlesztése fontos célként jelenik meg számos ország tantervében, Magyarországon pedig része mind a hatályos alaptantervnek, mind az új tervezetnek. A kreativitáson kívül a digitális képességek megléte is elengedhetetlen a XXI. században való boldoguláshoz, ugyanakkor a kreativitás fejlesztésében a pedagógiai és oktatáspolitikai diskurzus kiemelt szerepet tulajdonít a technológiával támogatott tanulási környezetnek.

Tényleg kiemelt szerepe van a technológiának a kreativitás tanórai támogatásában? Előadásomban erre keresem a választ a kreativitás kutatásának eredményeit, valamint számos gyakorlati példát alapul véve. Az előadás résztvevői megtudhatják, hogyan tervezhetnek kutatás-alapú kreativitásfejlesztő tevékenységeket és ők maguk is hozzájárulhatnak az osztályterem számára releváns kutatási témák megfogalmazásához a témában.

Tanárszakos hallgatók határtalanul – mire jó egy online telekollaborációs projekt?

Turcsányiné Szabó Márta, *ELTE IK*

Misley Helga, *ELTE PPK Neveléstudományi Intézet*

Az online eszközök összekötik a diákokat és a tanárokat a világ bármely részén. A web segítségével bárhol és bármikor „találkozhatnak” egymással; együtt dolgozhatnak egy közös témán, vagy oldhatnak meg egy feladatot, miközben a közös idegen nyelvet is gyakorolják (Warth, 2008). A szakmai együttműködések támogatása és ösztönzése az ELTE tanárképzői számára is kiemelten fontos: 2017 óta az Informatikai Kar és a Pedagógiai és Pszichológiai Kar közösen vesz részt az EVALUATE (Evaluating and Upscaling Telecollaborative Teacher Education) nemzetközi projektben, melynek célja a pedagógusképzés nemzetközi és nemzeti szintű fejlesztése a digitális technológiák lehetőségeinek kihasználásával. A projekt három kutatási kérdésre keresi a választ: vajon az online telekollaboráció pozitív hatással van a tanárszakos hallgatók (1) digitális-pedagógiai, (2) interkulturális és (3) idegennyelvi kompetenciáinak erősödésére?

A huszonnégy ELTE-s tanárszakos hallgató bevonásával zajló, online kérdőívet és a tanulási napló módszertanát egyaránt alkalmazó nemzetközi kutatásban összesen 340 hallgató vett részt (kontroll: 63 fő). A kutatás hozadéka nemcsak az, hogy a 8-10 hétig tartó online együttműködés során a résztvevő hallgatók digitális-pedagógiai, továbbá interkulturális kompetenciái szignifikánsan erősödtek, hanem az is, hogy az együttműködést élvezték és hatékornak ítélték. A nemzetközi szinten helytálló eredményeket helyi szinten is fontos értelmezni és elemezni: előadásunkban bemutatjuk a magyar hallgatók kompetenciafejlődésének eredményeit, továbbá azt, hogy ők és oktatóik hogyan élték meg az online telekollaborációs folyamatot. Célunk, hogy erősítsük a nemzetközi szintű szakmai együttműködések fontosságát nemcsak a gyakorló pedagógusok, hanem már a tanárszakos hallgatók körében is.

Pedagógusok digitális felkészültsége

Széll Krisztián

ELTE PPK Neveléstudományi Intézet

Az utóbbi években a magyar társadalomban is általános tendencia a digitális technológia térnyerése, amely a nevelési-oktatási folyamatok kapcsán is módszertani változtatásra készíti az oktatás szereplőit. A nevelés-oktatás IKT-alapúvá szervezéséhez, a digitális oktatás napi gyakorlattá válásához, a digitális innovációk és pedagógiai megoldások tanulói igényekhez igazított alkalmazásához a köznevelési intézmények pedagógusainak is minél magasabb szintű digitális kompetenciával kell rendelkezniük.

Az előadás arra keresi a választ, hogy e tekintetben milyen helyzetkép körvonalazható a hazai oktatási rendszerben, vagyis vizsgálja, hogy:

1. Az intézményvezetők szerint mely tényezők és mely pedagóguskompetenciák hiánya akadályozza leginkább a minőségi nevelést, oktatást az intézményekben (különösen fókuszálva a digitális eszközökre, programokra, valamint a pedagógusok digitális kompetenciájára).
2. A pedagógusok miként látják saját felkészültségüket ezen a téren, mennyire elterjedt az infokommunikációs, online eszközök, digitális tananyagok alkalmazása a saját pedagógiai gyakorlatukban.

Elemzésünk célja tehát egyrészt az intézményvezetők és a pedagógusok véleményeinek feltárása, másrészt az esetleges véleménykülönbségek kimutatása. Az elemzés adatforrása a pedagógiai munka minőségét befolyásoló tényezőket vizsgáló online kérdőíves panelkutatás 2013. évi első és 2014. évi második hullámának intézményvezetői és pedagógus adatbázisai (TÁMOP-3.1.1-11/1-2012-0001).

A felmérés eredményei egyértelműen azt mutatják, hogy mind az intézményvezetők, mind a pedagógusok részéről jelentős az igény a digitális kompetenciák fejlesztésére, az ismeretek és gyakorlatok bővítésére, megújítására, melyet érdemes figyelembe venni a pedagógus-továbbképzések tervezésekor és megvalósításakor.

I/2 – ETWINNING PROJEKTEK BEMUTATÓJA – MŰHELYMUNKÁK

(Kazy 313)

Szekcióvezető: Nagy Regina (Digitális Pedagógiai Módszertani Központ)

Egri Józsefné: Online együttműködés az eTwinning
támogatásával

Nagy Regina: Kérdezzen – segítünk!
A digitális kompetenciafejlesztés terén elért
kutatási és módszertani eredmények

Kérdések és válaszok

Online együttműködés az eTwinning támogatásával

Egri Józsefné

Oktatási Hivatal

Az eTwinning európai köznevelési intézmények együttműködését támogató online platform. Több mint 590 000 pedagógus regisztrált. Közel 20 000 projekt érhető el a felületen. Ezt a hatalmas együttműködő közösséget szeretnénk bemutatni a konferencia résztvevőinek. Az együttműködéshez számos web 2.0-ás eszközt használunk. Ezek közül szeretnék néhány online együttműködésre is alkalmas, tanórába beilleszthető és a diákok által is könnyen használható eszközt workshop formájában bemutatni az érdeklődő kollégáknak. Ezekkel az online eszközökkel csoportmunkában (akár nemzetközi csoportban is) dolgozhatnak diákjaink egy-egy közös témán, a legkisebbektől a legnagyobbakig.

Kérdezzen – segítünk!

A digitális kompetenciafejlesztés terén elért kutatási és módszertani eredmények

Nagy Regina

Digitális Pedagógiai Módszertani Központ

A [Digitális Pedagógiai Módszertani Központ](#) az EFOP-3.2.15-VEKOP-17-2017-00001 „A köznevelés keretrendszeréhez kapcsolódó mérés-értékelés és digitális fejlesztések, innovatív oktatásszervezési eljárások kialakítása, megújítása” kiemelt projekt megvalósítása során az intézmények digitális átmenetének pedagógiai-módszertani megújulását támogatja.

Feladatunk a modern pedagógiai módszertanok elterjesztése, ajánlások, javaslatok megfogalmazása, a digitális eszközökkel támogatott pedagógiai gyakorlat beépülése a mindennapos tanítás-tanulási folyamatba. Ehhez sokrétű szakmai támogatást nyújtunk.

Megkezdődött a korábbi években fejlesztett jó gyakorlatok gyűjtése, elemzése, DOS-hoz való illeszkedésük vizsgálata és ajánlók kidolgozása. A digitális pedagógiai-módszertani pedagógus-továbbképzési kínálat aktualizálása, bővítése érdekében az akkreditált továbbképzések felülvizsgálatát is elvégezzük, azzal a céllal, hogy a DOS célkitűzéseinek szellemében megszülessen egy friss, aktualizált ajánlólista, illetve feltárássra kerüljenek a hiányterületek.

Küszöbön áll az a pályázati lehetőség, amelyet pedagógusoknak, intézményeknek hirdetünk a jó gyakorlatok tárházának bővítése érdekében. Erre a pályázatra digitális pedagógiai módszertannal támogatott óraterveket, projektterveket, mintaprogramokat várunk majd. Fejlesztés alatt áll a Digitális Névjegy Rendszer (DNR), melynek segítségével bemérhető lesz majd egy adott intézmény digitális kompetenciáinak szintje. Az elsősorban önértékelő rendszer külső minőségbiztosítással támogatja a döntéshozatalt, az intézményi fejlesztést. A tesztelés 2018/19-ben 100, majd a pilot a következő tanévben 500 intézmény bevonásával valósul meg.

Az idei tanévben 2019. április 8-12. között kerül megrendezésre a Digitális Témahét, melyre már megnyílt a regisztráció. 2019-ben fókuszban a multidiszciplináris megközelítés, a digitális technológia alkotó használata és az algoritmikus gondolkodás fejlesztése áll.

I/3 – FAKE NEWS – Álhírek és amit tehetünk ellene

(Kazy 306)

Szekcióvezető: Belinszky Anna (Demokratikus Ifjúságért Alapítvány)

Tremmel Márk bevezető előadása

Belinszky Anna és Nagy Krisztina:
Álhírek és médiatudatosság

Kérdések és válaszok

Álhírek és médiatudatosság

Belinszky Anna, *Demokratikus Ifjúságért Alapítvány*

Nagy Krisztina, *Televele Médiapedagógiai Egyesület*

Az álhírek terjedése napjaink fontos társadalmi problémája: megnehezíti az objektív tájékozódást, befolyásolja az emberek döntéseit és negatívan hat a közösségek életére. A fiatalok különösen védtelenek az álhírekkel szemben, hiszen az iskolában a tananyag elsajátítása tölti ki a mindennapjaikat, és kevésbé készítik fel őket arra, hogyan ellenőrizzék az információk hitelességét, hogyan ismerjék fel a manipulációt, hogyan elemezzenek nyitott végű problémákat.

A workshop az álhírek témakörét feldolgozó meglévő oktatási segédanyagok bemutatása mellett az álhírjelenség mögött azonosítható társadalmi, politikai és gazdasági okokról és összefüggésekről is szól. Bemutatja az online világ azon jelenségeit, meghatározó szereplőit és médiavonatkozású változásait, amelyek hozzájárulnak az álhírek gyors és hatékony terjedéséhez. A workshop kitér az álhírek történelmi előzményeire, az álhírekre való igény és befogadásuk online terjedéstől független tapasztalataira is. Mindez a háttértudás segít azonosítani az információ hitelességének, megbízhatóságának vizsgálatát célzó oktatási, médiapedagógiai feladatokat és fejlesztési célokat.

A workshop bepillantást enged a tényellenőrzés gyakorlatába, játékos feladatokon keresztül mutatja be, hogyan fejleszthető az iskolában a tényellenőrzés, hogyan segíthető a kritikai gondolkodás fejlesztése egy adott médiaszöveg elemzése, illetve a hozzá kapcsolódó információk összegyűjtése, elemzése és értékelése alapján.

I/4 A MAGYAR FÖLDRAJZI TÁRSASÁG SZEKCIÓJA

(Kazy 307)

Szekcióvezető: Rigóczki Csaba (Magyar Földrajzi Társaság)

Szőllősy László:

A számítógépek földrajzói keretek között történő felhasználása a demográfiai átmenet tanításának példáján

Tömpe László:

Gamifikáció a földrajzban

Guba András:

A legnépesebb brit városok, infografika a gyakorlatban

Havassy András:

Micro:bit ötletek földrajz órára alapszinten

Rigóczki Csaba:

Online hálózatok evolúciója – a Facebook szakcsoportok tanulságai, fejlődési lehetőségei

A számítógépek földrajzói keretek között történő felhasználása a demográfiai átmenet tanításának példáján

Szóllósy László

Magyar Földrajzi Társaság

Tanórarészletek bemutatása a 10. évfolyamos társadalomföldrajzi tananyag demográfiai átmenet témaköréből. A munkáltatásra épülő gyakorlatokat szabad felhasználású online felületek segítségével számítógépeken közösen járjuk végig a hallgatókkal. A feladatok célja az ábraelemzés, az ok-okozati összefüggések feltárása a diákokkal. A gyakorlatokat a Szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnáziumban évente 2-3 osztályban próbáljuk ki.

Gamifikáció a földrajzban

Tömpe László

Magyar Földrajzi Társaság

Prievara Tibor már régóta játékosítja az angolórákat. Az ő példáján és tanulságaiból kiindulva adaptáltuk Simkó Krisztiánnal a pontrendszert a földrajz tantárgyra. A tantárgyspecifikus és a különböző osztálytípusoknál jelentkező tanulságokról és a rendszer evolúciójáról tartok ízelítőt.

A legnépesebb brit városok, infografika a gyakorlatban

Guba András

Magyar Földrajzi Társaság

Kilencedikes tanulók egy adatsorból infografikát készítettek földrajzórán, melyben egy oszlopdiagram és egy rövid elemzés volt található. A feladatot egy online felületen osztották meg, ahol visszajelzést is kaptak munkájukról. A miniprojekt leírását és előnyeit-hátrányait osztjuk meg az előadás során. A gyakorlatokat a Gödöllői Török Ignác Gimnáziumban próbáltuk ki.

Micro:bit ötletek földrajz órára alapszinten

Havassy András

Magyar Földrajzi Társaság

Diákjaink jövője szempontjából – a számítógép felhasználói ismeretekhez hasonlóan – fontos egy alapszintű kódolási ismeret, illetve informatikai gondolkodás (computational thinking) elsajátítása. A felhasználói ismeretekhez hasonlóan a kódolást sem lehet és nem is kell kizárólag az informatika tantárgy és az informatika tanárok feladatának tekinteni. A természettudományos tantárgyak (ide értve a természetföldrajzot is) jó lehetőséget nyújtanak kódolással kapcsolatos mérések, projektek megvalósítására, eszközként pedig kézenfekvő a Micro:bit használata. Előadásom keretében röviden bemutatom, hogy programozáshoz nem értő tanárként milyen lehetőségeket látok a fentiek megvalósítására, milyen nehézségekkel szembesültem és bemutatok megvalósult és tervezett foglalkozásokat.

Online hálózatok evolúciója - a FB szakcsoportok tanulságai, fejlődési lehetőségei

Rigóczki Csaba

Magyar Földrajzi Társaság

A Facebookot sokan ostromozzák az álhírek tömege vagy az értéktelen felületességek miatt, és van igazság a kritikákban. Ám van a közösségi hálónak egy másik oldala is, ahol a valós tartalmak és együttműködések hívei építik közösségeiket. Ők FB csoportokba gyülekeznek, ahol megvitatják szakmai kérdéseiket, kooperálnak. A legtisztább „alulról jövő” kezdeményezés ez – a csoport az agóra, ahol mindenki saját motiváltsága szerint vesz részt. Hogyan fejlődnek ezek a virtuális közösségek, és miként válhatnak valós aktivitások kiindulópontjává? Erre keresi a választ a műhelymunka, több tucat FB csoportot vizsgálva, kiemelten a Földrajztanárok Klubjára fókuszálva.

I/5 BEFOGADÓ ISKOLA, DIGITÁLIS MEGOLDÁSOK

(Kazy 311)

Szekcióvezető: Földes Petra (Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete)

Varga Andrea:

HÍD? DTM? Igen! – A digitális történetmesélés módszerének alkalmazása a korai iskolaelhagyást megelőző HÍD programban

Gulya Nikoletta:

Ne a címkét lásd, hanem az embert! – 7. évfolyamos tanulók digitális történetei fogyatékkal élő emberekről

Szalontai Éva:

CAREeR – Digitális ötlettár életpálya-tanácsadáshoz

HÍD? DTM? Igen! – A digitális történetmesélés módszerének alkalmazása a korai iskolaelhagyást megelőző HÍD programban

Varga Andrea

Szolnoki Szolgáltatási SZC Sipos Orbán Szakképző Iskolája és Kollégiuma

A 15. életévüket betöltött, de legalább 6 általános iskolai osztállyal rendelkező fiataloknak jelent a korai iskolaelhagyást megelőző, iskolarendszerű oktatási lehetőséget a HÍD II. program. A programban részt vevő fiatalok különleges bánásmódot igényelnek. Az ide járó tanulóknak olyan alternatív pedagógiai megoldásokat célszerű nyújtani, amelyek kilépnek a hagyományos frontális tanítási módszer kereteiből. Az elsődleges cél a kulcskompetenciák fejlesztése, hogy a tankötelezettségi kor betöltésekor az oktatási rendszerből kilépő fiatalok képesek legyenek a munkaerőpiacon helytállni. Mindehhez összetett módszertani megoldások vezetnek, ami szükségessé teszi a tanári kollaboráció létrehozását iskolai kereteken belül vagy kívül. Az előadás azt járja körül, hogy hogyan nyújthat egy lehetséges megoldást minde erre a digitális történetmesélés módszere.

Ne a címkét lásd, hanem az embert! – 7. évfolyamos tanulók digitális történeteinek fogyatékossgal élő emberekről

Gulya Nikoletta

Kelenvölgyi Általános Iskola

A fogyatékossgal élő embereket elfogadó és befogadó társadalmi magatartás kialakításában a köznevelési intézményeknek – mint a különböző társadalmi csoportokkal kapcsolatos gondolkodást formáló egyik fontos közegnek – jelentős szerepe van.

A szemléletformálás egyik lehetséges módjaként készítettünk digitális történeteket 7. évfolyamos tanulókkal angol nyelven. A történetek elkészítésének folyamán feldolgoztuk a fogyatékossgal témakörét, a medikális felfogásmód irányából indulva a szociális, emberi jogi megközelítések irányába. A tanulók a folyamat során önállóan készítettek történetet az általuk választott, fogyatékossgal élő személyről. A történetek elkészítésében több tantárgy kompetenciáira építettünk, így lehetőségünk nyílt arra, hogy egy tantárgyakon átívelő alkotást hozzunk létre, együttműködésre sarkalljuk a pedagógusokat és megteremtjük a lehetőséget, hogy ez a téma minél több tantárgy tanóráján jelen legyen.

A történeteket a tanulókkal közösen tekintettük meg és értékeltük. A digitális történetmesélés egyik fontos erőssége abban rejlik, hogy a verbális és képi hatások összhangján keresztül erős hatást tud kifejteni az alkotást megtekintő emberek gondolkodásmódjára, segít a hallgatóknak mások helyzetébe beleélni magukat, más emberek perspektívájából szemlélni a világot. Egy más aspektusból tekint a fogyatékossgal élő emberekre; közelebb hozhatja őket hozzánk, mind az alkotási folyamatban, mind pedig az értékelés, megtekintés során, így segíthet a fogyatékossgal élő emberekkel kapcsolatos gondolkodás formálásában, az előítéletek feltárásában és átdolgozásában.

Az elkészült alkotások jól tükrözik készítőjük személyiségét, látásmódját a fogyatékossgal témájával kapcsolatban. Megmutatják társadalmunk diverzitását mind a történetek alkotói, mind pedig a történet alanyai szempontjából.

CAREeR – Digitális ötlettár életpálya-tanácsadáshoz

Szalontai Éva

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Pedagógiai szakszolgálati munkám egyik fontos szegmense az iskolai pályaorientáció segítése. Csoportos foglalkozások keretében rendszeresen találkozom különböző korosztályhoz tartozó tanulókkal általános iskolákban, gimnáziumokban és szakképző intézményekben egyaránt. Tapasztalatom szerint a digitális generációhoz tartozó fiatalok figyelemkoncentrációja csökken, motiváltsága is egyénenként változó. Iskolai tanácsadó tevékenységemet igyekszem tehát a tanulókhöz igazítottan élvezetessé és figyelemfelkeltővé tenni, melyhez jól illeszkedik az IKT alapú módszertan.

Az élő linkeket tartalmazó online Ötlettárat mint hiánypótló eszközt ajánlom. Olyan pályaorientációt segítő, IKT eszközökkel támogatott feladatokat tartalmaz munkaformák szerinti tagolásban, melyek igazodnak a változó generáció igényeihez. A módszer gondolkodtatva informál és meghökkenve motivál. Fenntartja a figyelmet, fejleszti a tanulók majdani munkaerőpiaci kompetenciáit (mint digitális kompetencia, prezentációs készség, együttműködés és kommunikáció), önálló információszerzésre készítet, valamint pályaismeretet bővít. Játékosan, élményelemekkel fejleszti az önismeretet, amely a sikeres pályadöntés egyik fontos feltétele.

A gyűjteményben található ajánlások/ötletek jól adaptálhatóak kezdő IKT felhasználók számára is. A feladatokhoz használt weboldalak okostelefonnal is betölthetők, így a diákok akár saját eszközzel is dolgozhatnak. A programok ingyenesek, magyar nyelvűek, illetve minimális angol nyelvtudást igényelnek. A pedagógusok sikerrel használhatják a pályaorientációs célra fordítható tanítás nélküli munkanapon, a digitális témahéten, projektfeladatként vagy akár tanórákba beépítve is.

Az interaktív feladatok igazodnak a digitális generáció mint megújuló célcsoport igényeihez, elvárásaihoz és összekapcsolják korunk két fontos törekvését: a digitalizációt és a pályaorientációt.

I/6 EGYÜTTMŰKÖDÉS A TANÓRÁN – MÓDSZERTANI ÖTLETEK

(Kazy Aula)

Szekcióvezető: Farkas Bertalan Péter (Tempus Közalapítvány)

Nyitó gondolatok

Kasné Havas Erika:

Az online és offline együttműködés jó gyakorlata: a digitális történetmesélés integrálása az idegen nyelvek (és más tantárgyak) módszertanába

Pintye Erzsébet:

Digitális eszközök a nyelvoktatásban

Éder Márta:

Promóciós videó kontra bemutató

Janzsó Nóra és Wáhl Zsófia:

A Nap tematikájú 9-es digitális osztály projektnapjának előkészületei, lebonyolítása és tanulságai

Dr. Bankó Marietta:

Digitális lehetőségek és megvalósulások az általános iskolai angoltanításban konkrét példákon keresztül

Az online és offline együttműködés jó gyakorlata: a digitális történetmesélés integrálása az idegen nyelvek (és más tantárgyak) módszertanába

Kasné Havas Erika

Corvin Mátyás Gimnázium

Napjaink túlterhelt diákjait nagyon nehéz rávenni a tanulásra. Sokszor az egyetlen lehetőség, ha „kicselezzük” őket, azaz észrevétlenül sajátíttatunk el velük új információt. Megváltozott a tanár szerepe; meg kell ezzel barátkoznunk előbb vagy utóbb.

A bemutatandó jó gyakorlatot angol nyelvi órán alkalmaztam 11. évfolyamon, de előnye az, hogy szinte minden tárgyhoz adaptálni lehet.

A módszer alapja a digitális történetmesélés, de nem önmagában, hanem integrálva különböző egyéb módszerekkel, mint például a vita a tricider segítségével, kvízkészítés a quizziz és a kahoot felületeken, közös ötletelés, nyelvi játékok ... és a sor szinte a végtelenségig folytatható. Így lehet még érdekesebbé tenni a folyamatot és interaktívabbá az órákat, illetve az otthoni felkészülést.

A folyamat apró elemekből tevődik össze, melyeket az adott tananyaghoz szabadon lehet alakítani. A diákok egymással, a tanár a diákkal, a diák a tanárral kommunikál. A feladatok egy részét tantermi keretek között, a többit házi feladatként oldják meg. Az együttműködés részben úgy jön létre, hogy az együtt dolgozók nem egy térben és az esetek nagy részében nem egy időben dolgoznak, mégis megvan az összhang, és közösen hoznak létre valamit. A tanár nyomon követi a folyamatot és facilitátorként irányít, vagy ha éppen arra van szükség, segít. Az órák izgalmasak, változatosak. A diákok nemcsak az adott tantárgyon belüli ismereteiket bővítik, hanem fejlődik a személyiségük, kommunikációs készségük is, megtanulnak felelősséget vállalni saját maguk és társaik munkájáért.

Bölcsész vagyok. Ennek ellenére foglalkoztat a digitális tér és mindaz, amivel óráimat izgalmasabbá tudom tenni. Miért ne használnám ki a technika előnyeit, amikor manapság mindenki a neten lóg? Adjunk neki keretet, fogalmazzunk meg szabályokat, és hagyjuk, hogy azok is érvényesüljenek kreativitásukkal, akik egyébként más területen nem sikeresek.

Digitális eszközök a nyelvoktatásban

Pintye Erzsébet

Debreceni Egyetem, Germanisztikai Intézet

Hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium

Az internet megjelenésével számos lehetőség nyílt a kapcsolattartásra, valamint a kapcsolatok kialakítására. Diákjaink idejük nagy részét az okostelefonok, tabletek és különféle digitális eszközök használatával töltik. Ezek az eszközök a kommunikáció és kapcsolattartás támogatásán túl más területeken is kiválóan alkalmazhatók.

Pedagógusként feladatunk a diákok igényeihez való alkalmazkodás, ezért meg kell próbálnunk a tananyagot olyan módon átadni, közvetíteni a diákok számára, ami biztosan elér hozzájuk. Ha ez a digitális eszközökön keresztül valósítható meg, akkor érdemes egy próbát tenni. Fontos számomra a nyelvoktatásban a „hogyan” kérdés megválaszolása, hiszek abban, hogy a változatos módszerek alkalmazásával könnyen felkelthetjük diákjaink érdeklődését a nyelvtanulás iránt. Úgy gondolom, a digitális eszközök és applikációk megjelenése széleskörű módszertani bázist kínál a mai pedagógusaink számára.

Módszertani bemutatóm során szeretnék rávilágítani arra, hogyan használhatók a digitális eszközök a nyelvórán, és milyen mértékben járulnak hozzá a nyelvóra sikerességéhez a KER szerint meghatározott A2-B1 nyelvi szinteken. Prezentációmban applikációk, szókincsfejlesztő online feladatok, grammatika gyakorlására alkalmas feladatok, avatárok, és videók segítségével célom bemutatni a tanulás támogatását segítő technikákat, módszereket.

A bemutatott tanulást támogató eszközöket 15-17 éves gimnáziumi diákokkal alkalmazom a német idegen nyelvi óráimon. Tapasztalataim szerint a használt digitális feladatok lehetővé teszik a diákok kreativitásának, nyelvi készségeinek fejlesztését, a tanítási és tanulási folyamat gördülékeny szervezését és lebonyolítását, a tanulói teljesítmény azonnali tesztelését. A kollaboratív táblák alkalmazásával pedig lehetővé válik a pedagógus és diák közti digitális környezetben zajló kommunikáció és információmegosztás.

Promóciós videó kontra bemutató

Éder Márta

Tapolcai Bárdos Lajos Általános Iskola

A mai kor azt hozta magával, hogy a pedagógusokkal szembeni elvárások átalakultak, megsokasodtak, s ennek egyik pozitív hozadék az, hogy talán egyre több az innovatív pedagógus. Az biztosan kimondható, hogy egyre több az innovativitásra nyitott pedagógus, akik ki-, és átkacsintanak más pedagógusokhoz, szívesen ötletelnek más pedagógusokkal, egyre többet hallani közösen megvalósított projektekről is.

Magam is innovatív pedagógus vagyok, s támogatom a digitális oktatást. Pedagógusokkal és diákokkal kapcsolatosan is ugyanazt tapasztalom, hogy a közösségi média egyre nagyobb teret hódít, mely a szülői közösséget is elérte. A közösségi portálokon számtalan tartalom kerül megosztásra, azonban erőteljesen megfigyelhető az a tendencia, hogy már „nincs idő” hosszabb lélegzetű tartalmak elolvasására, sőt, megnézésére sem!

Megfigyelhető, hogy a youtube videók megosztása már nem akkora siker, mint pl. 1 évvel ezelőtt. Ezt egy EU Code Week kapcsán készített promóciós videóval szemléltetném. Mindkét videót a Facebook közösségi oldalamra tettem fel, azonos időben. Jól látható a hatalmas nézettségi különbség... ma már nem klikkelünk youtube videóra, hanem az azonnal látható promóciós videóra van időnk, igényünk, kapacitásunk, stb.

Lépést kell tartanunk a mindenkori igénnyel (kereslettel), hiszen ez meghatározza a kínálatot! Pedagógusként ez azt jelenti, hogy a többi kollégával való kapcsolattartásra, tudásmegosztásra eredményesebbek a rövidebb, képes (nem szöveges) videók, úgynevezett promóciós videók. A diákokat szintén erre kell ösztönöznünk, megtanítanunk.

Nem szégyen, ha diákjainktól tanulunk, mert ebben ők tényleg profik, mármint az applikációk kezelésében, azonban a tartalmi igényesség megtanítása a mi dolgunk!

Néhány felület iskolai használatának bemutatása:

- Clips App
- VivaVideo
- VideoShow

A Nap tematikájú 9-es digitális osztály projektnapjának előkészületei, lebonyolítása és tanulságai

Janzsó Nóra és Wáhl Zsófia

Lónyay Utcai Református Gimnázium és Kollégium

Egy kísérleti (laptopokkal és digitális táblával felszerelt) 9. évfolyamos osztályban a Lónyay Utcai Református Gimnázium és Kollégiumban egy kísérleti projektnap került megrendezésre. A körüljárandó téma a Nap volt.

Bemutatjuk, hogy miket tartottunk szem előtt az előkészületek során. A kezdetektől hangsúlyos volt az interdiszciplinaritás, így egyszerre kapott szerepet az irodalom, a történelem, az angol, az ének-zene, az informatika, a matematika és a földrajz. Fontos volt, hogy csoportban dolgozzanak és a feladatok, amennyire lehetséges volt a tantárgyköziség keretei között, egymásra épüljenek. Emellett a számítógéphasználatra és gyakorlatiasságra is fókuszáltunk.

Bemutatjuk a lebonyolítást, kivitelezést, valamint a nap tanulságait is. Hogyan osztották be az idejüket a diákok, milyen feladatokkal kezdték a munkát, mire hagytak kevesebb időt, mire többet. Hogyan boldogultak az összetett feladatokkal.

Bemutatjuk, hogy mire érdemes legközelebb nagyobb hangsúlyt fektetni nekünk is és másoknak is, ha projektnapba kezdenek. Melyek ennek a korosztálynak a jelenlegi gyengéi és erősségei. Az általunk befektetett munkából és az eredményekből levontuk a következtetéseket: mibe érdemes több, és mibe kevesebb munkát fektetni a hatékonyabb eredmény érdekében.

Digitális lehetőségek és megvalósulások az általános iskolai angoltanításban konkrét példákon keresztül

Dr. Bankó Marietta

Galgamácsai Fekete István Általános Iskola

Az olyan kifejezések, mint az információs társadalom, a digitális írástudás, a kritikus gondolkodás nem csak jól hangzó közhelyek és/vagy divatszavak, hanem olyan új tényezők, jelenségek és/vagy elvárások, amelyekre az oktatásnak is meg kell találnia a megfelelő válaszait.

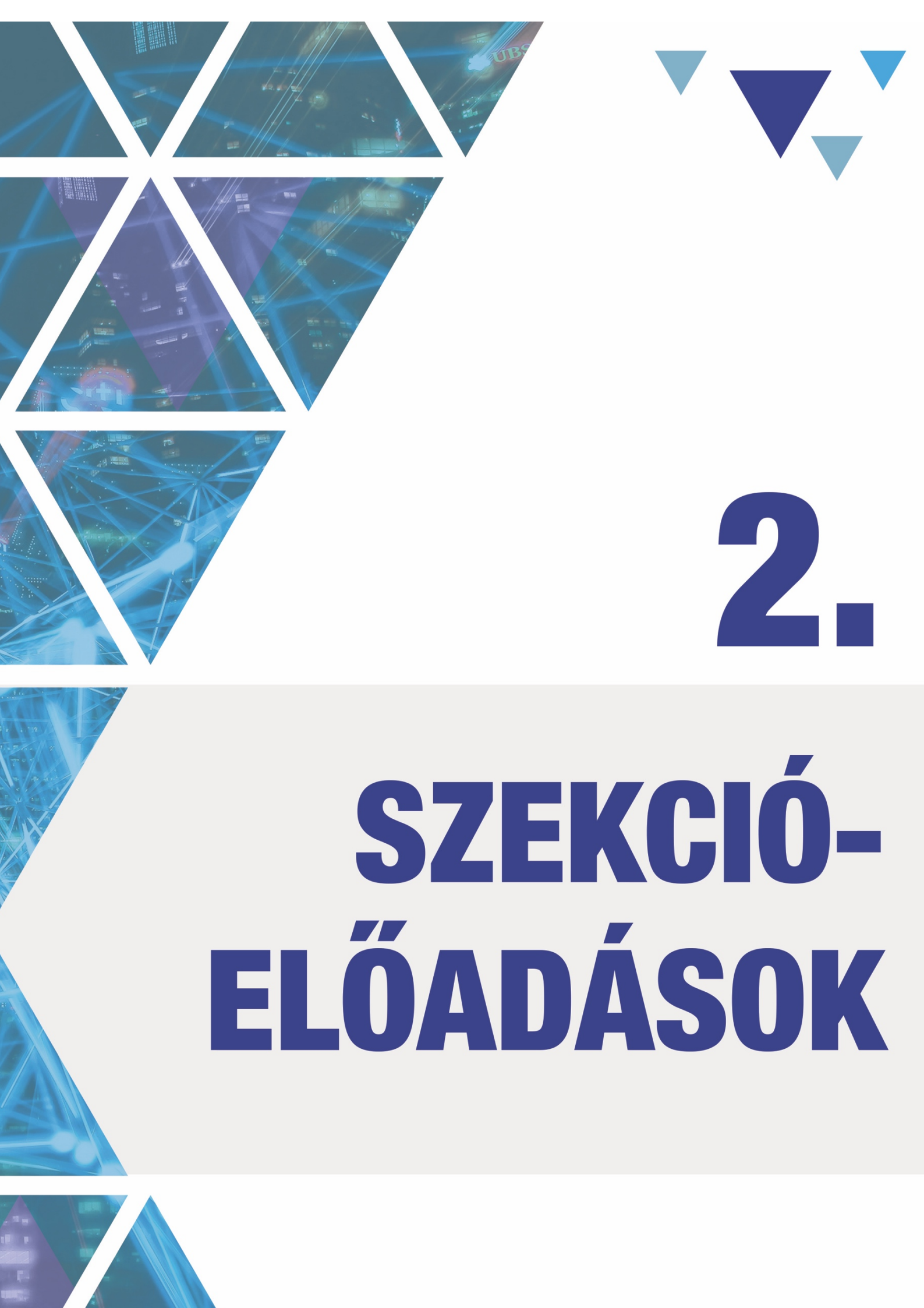
A digitális kompetencia fejlesztése az oktatásban nem csak bizonyos tantárgyhoz vagy tantárgyakhoz köthető, hanem tanterven átívelő, általános cél is, amely a legtöbb tantárgy oktatásakor valamilyen arányban megjelenik.

Az előadás gyakorlati megközelítésben vizsgálja az általános iskolai angoltanítás digitalizálásának és digitalizálhatóságának kérdését, és az annak során alkalmazható digitális technikákat, eszközöket, alkalmazásokat, módszereket mutat be. Előbbi természetesen nem jelenti azt, hogy némi elméleti alapvetést ne tennénk az előadásban, s utóbbi sem azt, hogy a bemutatandók – megfelelő adaptációt követően vagy változatlan formában – ne lennének alkalmazhatóak más iskolaszinteken.

Bevezetésként olyan alapvető kérdéseket is felvetünk és megválaszolunk, hogy miért van minderre szükség, vagy mi újat taníthatunk meg a már gyakorlatilag digitális állampolgárnak számító diákoknak.

Ezek után bemutatjuk a digitális technikák alkalmazásának szintjeit, a vegyes oktatás modelljeit, a várható előnyöket, a felmerülő nehézségeket azok feloldási, áthidalási lehetőségeivel, s hogy milyen tanári szerepet és feladatokat kell felvállalnunk. Kitérünk a digitális technikák alkalmazásának bevezetésekor szükséges tervezés lépéseire is, sorra vesszük az előzetesen átgondolandó kérdéseket, és példával is szemléltetjük azokat.

Végül – egyfajta módszertani válogatásként, ötlettárként is – bemutatjuk azokat a digitális technikákat, alkalmazásokat, digitális technikákat integráló szekvenciákat, amelyeket sikeresen alkalmaztunk az általános iskolai angoltanításban s egyúttal szívesen ajánlunk továbbgondolásra, alkalmazásra. Egy rövid kitekintés erejéig a versenyeken és a felkészülésben megjelenő IKT kérdésre is kitérünk.

2.

SZEKCIÓ- ELŐADÁSOK

II/1 KUTATÁSOK A DIGITÁLIS TÉRBEN – EGYETEMI ÉS OSZTÁLYTERMI KÍSÉRLETEK

(Kazy 312)

Szekcióvezető: Fehérvári Anikó (ELTE PPK)

Nyitó gondolatok

Szabó Norbert:
Digitális eszközök énekórai használata első osztályban –
kísérleti eredmények bemutatása

Könczöl-Kiss Erzsébet:
Egy osztály digitalizálása a Lónyayban: a folyamat lépései,
tanulságok és a felmerülő nehézségek megoldása a
tanárok együttműködésével

Falyuna Nóra:
Áltudományok az interneten

Csutak Zsolt:
„Adatok által homályosan” avagy kihívások a kibertérben

Pelle Veronika:
A digitális tér kihívásai: online parák, sérelmek és
orvoslásuk

Digitális eszközök énekórai használata első osztályban – kísérleti eredmények bemutatása

Szabó Norbert

*MTA-SZTE Ének-Zene Szak módszertani Kutatócsoport; Szegedi Tudományegyetem
Zeneművészeti Kar*

Az MTA-SZTE Ének-Zene Szak módszertani Kutatócsoport négyéves kutatási programjának második évében, 2017-18-ban, elsőosztályos tanulókkal megvalósuló, az ének-zene oktatásban digitális eszközöket is felhasználó zenei fejlesztőkísérlet lefolytatását és hatásvizsgálatát végezte el. A program megvalósulása során a digitális eszközök használatával egyrészt a tanulók ének-zene órák iránti motivációját, az órák élményszerűbb átélését kívántuk elősegíteni. Másrészt a digitális környezetben folytatott ének-zeneoktatásnak a zenei képességek és ismeretek fejlődésére gyakorolt hatásait is meg kívántuk vizsgálni.

Programunk alapját a kutatócsoportunk által fejlesztett Zenesziget applikáció jelentette, amely több platformon is futó, megjelenésében és nyelvezetében az alsó tagozatos tanulók zenei oktatására tervezett szoftver. A tanulók számára táblagépek álltak rendelkezésre, amelyeken fülhallgató segítségével, önállóan dolgozhattak. Kutatásunkban a következő kérdésekre keresünk választ: Hogyan fejlődnek a zenei észleléshez kapcsolódó és a reprodukív készségek a digitális oktatási környezetben? Milyen mértékben sajátítják el a tanulók a tanterv által előírt ismereteket? Eltér-e a digitális csoportban tanulóknak az ének-zene órák iránti attitűdje a kontroll osztályokkal összehasonlítva? Öt kísérleti és öt kontrollcsoportban összesen 143 és 141 elsőosztályos tanuló vett részt. Az előmérések és utómérések alkalmával zenei képességvizsgálatokat végeztünk. Előzetes eredményeink azt mutatják, hogy a digitális eszközök énekórai használata segítette a zenei képességek hatékony fejlesztését, valamint a zenei ismeretek elsajátításában is támogatta a tanulókat. Kutatásunk eredményei összességében azt támasztják alá, hogy a digitális oktatási környezetben folytatott ének-zene oktatás mind a zenei képességek fejlődése, mind a zenei ismeretek elsajátítása szempontjából, mind pedig az iskolai énekórák iránti pozitívabb attitűd kialakításának szempontjából sikeres, és hasznos lehet.

Egy osztály digitalizálása a Lónyayban: a folyamat lépései, tanulságok és a felmerülő nehézségek megoldása a tanárok együttműködésével

Könczöl-Kiss Erzsébet

Lónyay Utcai Református Gimnázium és Kollégium

A 2018/19-es tanévben iskolánkban, a Lónyay Utcai Református Gimnáziumban általános tantervű digitális osztály indult. Kétféle elképzelés mentén valósult meg ennek az osztálynak a létrehozása. Szerettünk volna a gyerekek kezébe a tanulást, illetve az információszerzést segítő digitális eszközöket adni, amelyet az órán és otthon is tudnak használni. Ahhoz azonban, hogy az eszközök jelenléte a tanulás folyamatában igazán hatékonyra tudjon válni, csökkenteni kell a tanár frontális jelenlétét az órán és a munkaerőpiaci elvárásokhoz is igazodva, előtérbe kell helyezni a csoportmunkát és a kreativitást serkentő önállóan végzett feladatokat. Mivel a módszertant tartalmazó, minden tantárgyra kiterjedő szakmunka nem állt rendelkezésre, az osztályt tanító, digitális tantestület már az előző tanévben megkezdte a felkészülést és a pedagógiai munka előkészítését. A tanév kezdete óta eltelt időben pedig egymás munkáját segítve vonjuk le egyrészt a tapasztalatot és dolgozunk a közelebbi és távolabbi jövő kihívásain. Ennek a folyamatnak a lépéseit, az előkészítés és a kivitelezés tanulságait, valamint a felmerülő nehézségek megoldási lehetőségeit gyűjtöttük össze a jelen előadásban.

Áltudományok az interneten

Falyuna Nóra

MTA CSFK KTM Csillagászati Intézet; ELTE BTK; Mathias Corvinus Collegium

A digitális közeg és eszközök, különösen az internet szerepe az életünkben újszerű kihívások elé állítja bármely generáció és szakterület tagjait. Különösen igaz ez azokra, akik neveléssel és oktatással foglalkoznak, hiszen felnövőben van az a generáció, amely életében a digitális lehetőségek és az internet nemcsak eszközök, hanem életük szervezésének, identitásuk és tudásuk alakításának fontos kontextusa. E közeg több veszélyt is rejt magában, többek között kedvez a megtévesztő, manipulatív tartalmak gyors és széleskörű terjedésének. Előadásom különösen az áltudományos tartalmakra koncentrál. Kutatásom fő kérdése, hogy milyen nyelvi és nem nyelvi elemek teremtik meg a tudományosság és a hitelesség látszatát, és az internet milyen lehetőségeket szolgáltat a hitelesség (látszatának) megteremtéséhez, erősítéséhez, illetve hiányának leleplezéséhez. Ez esetben a tartalom hiteltelenségét többek között az érvelés megalapozottságának bizonytalansága, a hivatkozott szaktekintély és tudományos módszerek hitelességének, azonosíthatóságának vagy relevanciájának megkérdőjelezhetősége, az állítások igazságtartalmának bizonytalansága, a terminológia pontatlansága, téves használata, érvénytelensége mutatja. Ezeken túl több olyan sajátosság is megfigyelhető, amelyeket az internetes – tágabban a digitális – kontextus eredményez. E jellemzők feltárását célzó kutatások eredményei felhasználhatók olyan tananyagok, tréninganyagok kidolgozásához, amelyek az áltudományos tartalmak felismerésében segítenek. Előadásomban eddigi kutatási eredményeimet fogom bemutatni, valamint ezek eddigi hasznosítási lehetőségeire, saját oktatási gyakorlatomba való bevonásukra is reflektálni fogok. Volt alkalmam ugyanis középiskolásoknak és egyetemistáknak tartott kurzusaim, workshopjaim során célzottan reflektálni és reflektáltatni a témához kapcsolódó kérdésekre.

„Adatok által homályosan”, avagy kiberbiztonsági kihívások a 21. századi oktatásban

Csutak Zsolt

*NKE Hadtudományi Doktori Iskola; BMSZC Petrik Lajos Két tanítási nyelvű Informatikai
Szakgimnázium*

A fiatalok (15-35 év közötti generáció) internethasználatát és kiberbiztonsági tudatosságát, illetve a digitális világ potenciális veszélyforrásait feltérképezni hivatott másodlagos doktori kutatásom valójában két fő indítékból táplálkozik: egyrészt gyakorló középiskolai IT szakmai angoltanárként, munkám során naponta szembesülök a fenti témakörbe tartozó rengeteg problémával, hiányossággal, amelyek egyaránt meghatározzák, befolyásolhatják életünket és az oktatás világát is. Másrészt, doktori képzésem fő kutatási területe az ezredvégi amerikai katonai és biztonsági stratégiák vizsgálata, amelynek meghatározó és egyre növekvő fontosságú szegmense a kibertérben zajló elektronikus, információs vagy akár pszichológiai műveletek illetve hadviselési formák megnyilvánulása. Mindezek a jelenségek, folyamatok természetesen nagyon gyorsan és közvetve kihatnak a hétköznapi polgári életünkre is, amelyekkel nagyon fontos behatóan foglalkozni, különösképpen a jövő generációit képző oktatási intézményekben. A magam részéről viszonylag kis fókuszú (pár száz fő), de annál mélyebb kutatásokat tudok elvégezni az ország egyik legnagyobb (1500 fős) középiskolájában tinédzser és a fiatal felnőtt diákok elektronikus eszközhasználata, internetes tudatossága tekintetében, amelyeket kérdőíves, illetve személyes, kifejtős esszék formájában tudom lefolytatni. A középiskolás diákok jelentős része megrögzött gamernek számít, akik alapszinten tisztában vannak a kibertérben rájuk leselkedő növekvő számú és hatásfokú veszély-forrásokkal, ugyanakkor minimális védelmi intézkedést használnak. A hazai pedagógusok körében hasonló átfogó jellegű web-használati elemzés, kutatás tudomásom szerint még nem történt, de személyes tapasztalatok alapján állíthatom, hogy a helyzet még kiábrándítóbbnak tűnik, mint a diákok körében...

A digitális tér kihívásai: online parák, sérelmek és orvoslásuk

Pelle Veronika

*NMH Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság; Kommunikációs Igazgatóság, Digitálisműveltség-
fejlesztési Osztály*

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság idén mutatta be első átfogó empirikus gyermek-szülő kutatásának eredményeit, mely során kérdőíves, személyes interjún alapuló reprezentatív vizsgálatot végzett 2000 gyermekkel (7-16 évesekkel) és szüleikkel médiahasználati szokásaikról és azokról a szabályokról, amelyeket a családok alkalmaznak, hogy mederben tartsák a gyermekek médiajelenlétét. Az előadás ennek a kutatásnak a digitális médiahasználatra vonatkozó főbb eredményeit mutatja be, reprezentatív képet mutatva a magyarországi 7-16 éves gyermekek médiahasználatáról, az őket a digitális térben érő hatásokról és tartalmakról, az ott tapasztalt jelenségekről és az ezekkel kapcsolatos gyermeki és szülői attitűdökről. Úgy hisszük, hogy ennek a reprezentatív képnek, a gyermekek digitális lábnyomainak és az online térben végzett tevékenységeinek ismerete fontos kiindulópont minden, a korosztályt oktató és nevelő pedagógus számára saját módszertani jó gyakorlataik kidolgozásához. A kutatás főbb eredményeinek ismertetése az előadás végén kiegészül a témában az NMHH által a tanárok és a szülők számára nyújtott médiaértés-fejlesztési lehetőségekkel, oktatási segédanyagokkal és módszertani támpontokkal is.

II/2 IKT-ESZKÖZÖK KREATÍV HASZNÁLATA – A DIGITÁLIS PEDAGÓGUS DÍJ DÍJAZOTTJAINAK MÓDSZERTANI BEMUTATÓI

(Kazy Aula)

Szekcióvezető: Papp-Danka Adrienn (Károli Gáspár Református Egyetem)

Nyitó gondolatok

Morvainé Kovács Ibolya, Jakabfi Márta:
Digitális Kreatív Műhely

Kiss Mónika, Mataisz Zsuzsanna:
DoDo projekt

Éder Márta:
Lehetsz király

Karafa Sándor: VITA? MIN?
A kulturált vita az iskolában és azon kívül

Tusorné Fekete Éva:
Weöres Ösvények

DoDo projekt

Kiss Mónika

Szegedi Orczy István Általános Iskola

Mataisz Zsuzsanna

Szegedi Tankerületi Központ; Domaszéki Bálint Sándor Általános Iskola és AMI

A DoDo projektet két általános iskola második és negyedik osztályos diákjai valósították meg. Programunk eTwinning projekt. Címe az együttműködő települések, Dorozsma és Domaszék nevének kezdő szótagjaiból áll. Témánk lakóhelyünk megismerése, múltunk-jelenünk felfedezése, kulturális örökségünk megőrzése, értékeink megismertetése. Múlt, jelen, hagyományok, IKT eszközök harmonikusan kapcsolódtak.

Diákjaink felkeresték lakhelyük nevezetes helyszíneit. Lefényképezték azokat, majd megosztották partnereikkel. A fotókból közös összeállítást szerveztünk. Projektünkhöz kabala készült, Domi és DOrczy figuráját rajzolták meg az alsósok. A rajzokat Google úrlapon megjelenítettük. A diákok szavaztak a partner csoport munkái közül a nekik leginkább tetszőre. A nyertes figurákat egy domaszéki szülő megvarrta.

Rendhagyó tanórákon előadók keresték fel a csoportokat. A dorozsmai osztályt meglátogatta egy vasdiplomás tanító, aki a 65 évvel ezelőtti iskola világáról mesélt. Tanítók idézték fel iskolás élményeiket, akik korábban iskolánkban tanultak. A domaszéki gyerekek nyugalmazott könyvtárostól hallottak a tanyasi iskoláról, arról, mit jelentett összevont osztályokban tanulni. A csapatok felkeresték a tájházat Dorozsmán, Alsóvároson, megismerték a dorozsmai szélmalmot. Megfigyelték az „istenszömös”házakat, régi játékokat, tárgyakat. Megtudták, családjukból kik jártak iskoláinkba. Kiderült, van olyan család, ahol már az ükszülok is intézményünk diákjai voltak. A „tősgyökeres” kifejezés mély értelmet nyert. A Költészet Napján domaszéki és dorozsmai helyszíneken rögzítettünk közös vers-videót. Szabó Lőrinc: Ima a gyermekekért című versének részleteit adták elő a gyerekek.

Domaszéken találkoztunk. Népi játék megismerése, időkapszula elhelyezése, QR-kód keresés, lufi üzenet küldése, csoportos feladatok színesítették napunkat. Együttműködve ismerte meg, óvta a két partner csoport kulturális örökségünk kincseit, amiket egy napon új nemzedékekre bízunk.

Lehetsz király...

Éder Márta

Tapolcai Bárdos Lajos Általános Iskola

A Tapolcai Bárdos Lajos Általános Iskolában megvalósult projekt alapvető célja a digitális készségfejlesztésen túl a médiatudatosságra, az internetbiztonságra nevelés, valamint a tananyagtartalom bővítése, összefüggések megláttatása volt.

A projekt általános iskola 1-8. évfolyamos tanulócsoportokra készült és valósult meg. A projekt apropóját Hunyadi Mátyás halálának szinte napra pontosan 528. évfordulója adta, így az ő élete, munkássága került terítékre. Mátyás király különböző mélységben és tartalomban, de valamennyi évfolyamon helyet kap a tananyagban, melyet kiegészítve a diákok lehetőséget kapnak olyan témaköröket körbejárni, amelyek jóval túlmutatnak a tananyagon (pl. érdekes életrajzi adatok, élet a palotában, legendák, mondák valóságtartalma, stb.). A projekt előkészületében a végzős diákok vesznek részt, ötletelnek és aktívan együtt dolgoznak a projektfelelős pedagógussal, s előkészítik a zökkenőmentes megvalósítást. Ők a Segítő Diákok, akik a projekt teljes ideje alatt megkülönböztető névkártyát viselnek, így diák és pedagógus bátran fordulhat hozzájuk segítségért.

Nagyon változatos tevékenységek közül választhatnak a diákok: programoznak, kódvadászaton vesznek részt, applikációkkal 3D-s várakat építenek, online középkori falvakat generálnak, riportot készítenek, és a projekt végén szabadulósobából is ki kell jutniuk.

Digitális történetmeséléssel nyomoznak a monda valóságtartalma után, illetve több érdekes életrajzi adat is napvilágra kerül. A tanulócsoportoknak álhírekkel is meg kell küzdeniük. Valamennyi tevékenység online dokumentálásra kerül a tanulócsoportok által létrehozott zárt Facebook csoportokban, mely csoportok produktumaiból válogatva aztán megszületik a közös „Mátyás király emlékdal”. Az online tevékenységek mellett, azokat kiegészítve több pályázatot is hirdetünk a projekt megkezdése előtt (pl. meseillusztráció, báb, makett, iniciálé készítés) Az iskola aulájában kiállítást szervezünk a folyamatosan bővülő produktumokból, melynek nagyon népszerű és érdekes része a digitális képkereteken megjelenő fotógyűjtemény (témák köré csoportosítva). A projekt zárásaként a szabaduló szobában találkoznak ozobot-tal és micro:bit-tel is a diákok. Az értékelési felületet maga a zárt Facebook csoportok tevékenységei adják.

Weöres Ösvénye

Tusorné Fekete Éva

Gyömrői Weöres Sándor Általános Iskola és AMI

A módszertani ötletem komplex rendszer, amelyben a tanulási folyamatot teljes mértékben digitalizáltam, a tananyag átadástól a tanulói visszajelzésen keresztül az értékelésig. A tananyag átadását úgy oldottam meg, hogy létrehoztam egy olyan weboldalt, amelyre évfolyamonként, tanórákra lebontva folyamatosan felteszem a tananyagok elérhetőségét, jelölve az aktuális tanórát (<http://weores.ininet.hu/>).

A tananyagok szerkesztésére a MS OneNote-ot használom: minden témát külön szakaszban helyezek el, a tanórai anyagok: az elmélet és a hozzá kapcsolódó gyakorló tesztek, differenciált feladatok, gyakorlati tevékenységeket bemutató videó anyagok egy-egy lapra kerültek. Az értékelést gamifikáció módszerrel végeztem, a gyűjtött pontokat érdemjegyre váltjuk. Az elkészítendő feladatokat az EDMODO osztályterembe küldik be, itt értékelni tudom őket, segítséget is kérhetnek. A pontgyűjtés során voltak kötelező elemek, de a tanulók kiválaszthatták, hogy melyik feladatokat készítik el.

Fontosnak tartom, hogy a gyerekek átlássák a tanulási folyamatot, ezért először a 8. osztályosoknál elkészítettem egy „tanulási ösvényt” egy Google táblázat segítségével, amelybe témánként felvittem a legfontosabb tudnivalókat, kulcskifejezéseket, a tananyag típusát, elérhetőségét. A megosztott dokumentumban a tanuló a megfelelő szám beírásával visszajelzést adhat arról, hogy milyen szinten értette meg a tananyagot. Feltételes formázás segítségével beállítottam azt, hogy színekkel jelezze a program az elsajátítás szintjét. (<https://goo.gl/b8g77i>)

Ebben a tanévben már 7-8. évfolyamon informatikából (valamint egy osztálynál több tárgyból) ezzel a tematikus táblázattal dolgozunk. 5-6. évfolyamon tevékenység szintre bontottam le, így segítve az önálló tanulást. (<https://goo.gl/ZKeCJk>)

A digitális tananyagok és a tanulási táblázatok (ösvények) segítségével tanulóim a saját ütemben és módszerrel sajátíthatják el mind az elméleti, mind a gyakorlati tananyagot.

Bővebben: <https://tinyurl.hu/jTzH>

II/3 INTERNETBIZTONSÁG

(Kazy 306)

Szekcióvezető: Szekszárdi Júlia (Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete)

Jánosi Ferenc:
Interaktív Kalandtúra Tinédzser Országban

Hortobágyi Ágoston:
A pedagógusok és az oktatás szerepe a gyermekvédelemben, avagy a digitális tér valós veszélyei és megelőzésük Digipol-lal

Antaliné Miss Lilla, Lászlóné Durecz Andrea:
Fókuszban a netbiztonság – Tanulói és tanári együttműködések az internetbiztonság jegyében

Poór Csaba:
Digitális Immunerősítő Program

Interaktív Kalandtúra Tinédzser Országban

Jánosi Ferenc

MPE Ifjúság És Családépítő Szolgálat

Az internet egyszerre a barátunk és segítőnk, de lehet veszélyforrás is. Rajta keresztül rengeteg olyan problémával találkozunk, amelyek korábban nem voltak, vagy másként voltak jelen a tizenévesek életében. A Google a barátunk, csak nem tudja megmondani számunkra, hogy a talált információ igaz-e, hiteles-e, esetenként milyen veszélyeket jelent az egyénre és a közösségre nézve. Szülőként, pedagógusként felelősségünk ezen a túrán vezetni a tizenéveseket. Először is tájékoztatni kell őket arról, hogyan működik az internet világa, milyen előnyökkel jár, hogyan segítheti az életünket, az egymással való kommunikációnkat, tanulásunkat és szórakozásunkat. De arra is fel kell hívnunk a figyelmüket, hogy milyen veszélyekkel jár, ha korlátlanul, illetve nem rendeltetésszerűen használjuk. A internet- vagy képernyőfüggőségről is beszélnünk kell, mivel a sok okoseszköz szinte magához láncolja használóját.

Az okostelefon, a táblagép, a monitor részévé vált az életünknek. Nagyon sok fiatal életét szinte teljesen az online világ tölti ki, és háttérbe szorulnak a személyes kapcsolatok, az eleven kommunikáció. Sok fiataznál szinte egy drogosnál megszokott elvonási tüneteket tapasztaltak a szakemberek, ha elvették a telefonjukat, vagy nem tudtak internetkapcsolatot létesíteni. A kontroll nélküli, túlzásba vitt videójáték kikapcsolja az éhségérzetet, a fáradtsághozpontot és bizonyos döntéshozásért felelős területeket is. A túlzott dopamintermelés és a jutalomközpont folyamatos terhelése miatt a használó olyan hatásokat szenvedhet el, mintha drogot használna. Közömbössé válhat a hétköznapi gyengébb ingereket jelentő élmények iránt, így megfosztódik az élet napi örömeinek észlelésétől és értékelésétől. Megoldást jelenthet a megfelelő határok kijelölése, a gép és a képernyő előtt töltött idő korlátozása. Fontos, hogy a fiatalok fel- és megismerjék az offline világ örömeit, élményeit, hogy ne csak az online világban érezzék magukat otthonosan.

A pedagógusok és az oktatás szerepe a gyermekvédelemben, avagy a digitális tér valós veszélyei és megelőzésük Digipol-lal

Hortobágyi Ágoston

BiDiTa Egyesület

A BiDiTa Egyesület (Biztonságos Digitális Társadalomért) azért jött létre, hogy megvédje a magánemberek jogait a digitális térben. Fokozza a közbiztonságot és védje a legkiszolgáltatottabbakat.

- Egy ideális világban nem lenne szükség rendőrökre, határőrökre és polgárőrségre!
- Egy ideális világban nem lopnak, nem szemetelnek és nem parkolnak a tilosban!

Sajnos azonban nem egy ideális világban élünk, hanem egy olyan világban, ahol az értékeinket eltulajdoníthatják, ahol büntetlenül lehet a szemetet kiborítani a zöldövezet közepén és ahol a jogosulatlanul a mozgáskorlátozottak parkolójában parkolásnak nincs semmi következménye. A gyermekeink ezt látják, de megtaníthatjuk nekik, hogy nem muszáj így lennie a dolgoknak.

Olyan világban élünk, ahol a gyermekeinkre már nem az utcán leselkedik veszély, hanem akár a saját otthonában, a szobájában, a számítógépe vagy okostelefonja előtt. A szülők és a tanárok feladata az, hogy elébe menjen a bajoknak és megtanítsa a gyermekeket a helyes internethasználatra. Egy hatéves gyereket se engedünk át a zebrán anélkül, hogy előtte elmagyaráznánk, megtanítanánk neki a szabályokat. Akkor hogy engedhetjük teljes védelem nélkül a gyermekeinket a digitális tér útvesztőjében szabadon? A digipol a BiDiTa Egyesület mobil applikációja, amely nagymértékben fokozza a közbiztonságot.

Hogyan működik?

A DigiPol rendszer legfontosabb eszköze, úgyszólván fegyvere a mindenki által használt mobiltelefon, melyre fejlesztésünknek köszönhetően, bárki számára kiveztük a hiteles adatok és információk készítésének lehetőségét.

Mire jó a DigiPol alkalmazás?

Míg az ókori városokat több méter vastag városfalak védték, addig a mai „városfal” megtestesítője a DigiPol lehet. Olyan keretrendszert ad a polgárok kezébe, amivel erősíthetik a biztonságérzetüket úgy, hogy valódi segítséget kapnak. Nagyon leegyszerűsítve bizonyító erejű dokumentumokat hozhatunk létre a DigiPol segítségével.

Fókuszban a netbiztonság – Tanulói és tanári együttműködések az internetbiztonság jegyében

Antaliné Miss Lilla

Dunaújvárosi Móricz Zsigmond Általános Iskola

A diákokra leselkedő internetes veszélyek kerültek középpontjába az egy hetet felölelő és több mint 400 gyermek és közel 20 pedagógus együttműködését megvalósító projektünknek. A digitális történetmesélés különböző eszközeivel jelenítettek meg az évfolyamok egy-egy problémát. Alsó tagozaton a biztonságos applikációk és a letöltés biztonsága, valamint a személyes adatok védelme volt a téma. Miután megismerkedtek a legfontosabb tudnivalókkal, egy biztonságos applikáció-gyűjteményt mutattak be, rajzolt formában. A letöltés szabályainak egymást követő lépéseit pedig padlórobot segítségével memorizálták. Felső tagozatban az évfolyamok más és más témát dolgoztak fel magyar, történelem, német és angol, rajz és informatika órák keretében. A Ne fake-ezz! projekt során 5-6. évfolyamon a hír és az álhír témájában készültek történelmi álhírek és álhíradók valamint fakebook posztok, hogy így mélységében ismerjék meg, mit kell kiszűrniük a közösségi oldalakon megjelenő információk közül. A hetedik évfolyamon a diákok között legnépszerűbb közösségi oldal, az Instagram veszélyeivel és árnyoldalaival ismerkedtek meg. A nyolcadik évfolyamon az internetes zaklatás témájával foglalkoztak és alkottak animációs videókat, valamint előszereplős kisfilmeket az általuk írt forgatókönyvek alapján. A tevékenységek visszajelzése formatív értékeléssel történt, melynek része volt az ön- és csoportértékelés is. A bemutatók elkészülte után az egész közösség szavazhatott az évfolyamonkénti legjobb alkotásokra, akik a 3D nyomtató bemutatókon elkészített Oscar szobrokat nyerhették. A projekt bemutatója az alábbi linken érhető el: <https://sway.office.com/FRSQyq8F7Rhm739h?ref=Link>. A munka több miniprojektből épül fel, így könnyen adaptálható részben vagy akár egészben is.

Digitális Immunerősítő Program

Poór Csaba

Új Nemzedék Központ

100 magyarból 83-an minden gondolkodás nélkül megadják a személyes adataikat, ha nyereményjátékban vehetnek részt. Megdöbbentő adatkísérlet mutatta meg, hogy milyen könnyen adjuk át a kontrollt a digitális életünk felett. A Digitális Immunerősítő Program a digitális kihívásokra dolgozott ki 116, gyakorlatorientált javaslatot. A pontokat 100 szakértő, köztük pszichológusok, kiberbiztonsági szakemberek, IT cégek vezetői és kibernyomozók közreműködésével dolgoztuk ki. A program nagy segítséget nyújt a tanároknak is, hogy fel tudjanak készülni a diákok előtt álló kihívásokra.

II/4 ROBOTIKA

(Kazy 307)

Szekcióvezető: Benedekné Fekete Hajnalka (Turai Hevesy György Általános Iskola)

Szabó Róbert:
A császár csatájának interdiszciplináris tanítása

Benedekné Fekete Hajnalka:
Több, mint robotika

Sugár Sára:
ArTeC robotok a tantárgyközi projekteken

A császár csatájának interdiszciplináris tanítása

Szabó Róbert

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Ismert, hogy a Német Birodalom egy mindent eldöntő támadást indított 1918 tavaszán („A császár csatája”), miközben Crépy mellett felállította csodafegyverét (Párizs-ágyú), hogy lövéseivel kényszerítse megadásra a francia fővárost az első világháborúban. Előadásomban arra keresem a választ, hogy milyen mértékű északi-déli eltérést szenvedett el a mintegy 130 kilométer távolságra lőtt ágyúgolyó, ha a mozgását már nem csak a közegellenállás, de a Coriolis-erő is jelentősen befolyásolja. A kérdés megoldásához a szimulációs eljárást alkalmaztam Excel programban.

Szaktudományi kutatásom legfőbb előnye a témaválasztás interdiszciplinaritása, abban ugyanis igyekeztem példát mutatni a társadalom- és természettudományok nem megszokott (fizika-történelem) összekapcsolására. Ugyanakkor, mivel a szimuláció segítségével egy középiskolában ezidáig nem tanítható fogalmat (Coriolis-erő) értelmezhetővé tettem, munkám a fizika tananyag kibővítésére is szolgált. Ezen kívül, előadási témám kiváló példája lehet a középiskolai tanárok, tanári szakok közötti együttműködés fontosságának, hiszen az ilyen és ehhez hasonló témák sokrétű alkalmazása lehetővé teszi, hogy a tanulók mélyebb és koherensebb tudást sajátítsanak el. Célközönség szempontjából ugyancsak fontos a középiskolai, tízedikes, tizenegyedikes vagy fakultációt látogató korosztály. Utóbbiak ugyanis aktívan bekapcsolódhatnak a szimuláció elvégzésébe, hiszen ők maguk is tovább tudják fejleszteni azt, ha a Párizs-ágyú helyett más történelmi ágyú (például Dora) paramétereivel próbálkoznak.

Előadási témám ezidáig már több fórumon is alkalmazásra került. Egyrészt, cikk formájában megjelent a Fizikai Szemle A fizika tanítása című rovatában (2018. február), másrészt a pályamunka a 2017. évi OTDK Tanításmódszertani Szekciójában különdíjat ért el. Emellett ugyancsak bemutatásra került más konferencián (Eötvös Konferencia, 2018 április), illetve a Kürt Alapítványi Gimnázium végzős diákjainak fizikaóráján (2017) is.

Több, mint robotika

Benedekné Fekete Hajnalka

Turai Hevesy György Általános Iskola

Az új ember remekül lapozza a képernyőt, megfelelő nyomatékkaal tapizza az untig ismert, tucatnyi ikont, és alighanem átalakulóban a szemmozgás koordinációja. Kétféle opciót ismer: működik és nem működik. Nem építenek, nem szerelnek és főleg nem használnak szerszámokat. A javítás kultúrája kihalóban. A „hogyan működik” iránti érdeklődés úgyszintén. Az iskola ma már nevetségesen ostoba csengőrendje kiválóan teljesít a tanulási élmény megakadályozásában. A kreativitáshoz idő kell – az nincs. A szereléshez, büttyköléshez, kutatáshoz, építéshez megfelelő tér – ez sincs. Eszközhöz jutni pedig csak pályázati úton lehet.

Az építő, szerelő robotika bevonása a mindennapi tanulási folyamatba éppen ezért csak azoknak a lázadó tanulócsoporthoknak elérhető, ahol a pedagógus olyan környezetben dolgozhat, ahol a tanulási élmény – a kíváncsiság, a felfedezés vágya, a rácsodálkozás – támogatandó érték. Nem véletlen, hogy a robotika elsősorban iskolán kívüli műhelyekben, kevesek számára megfizethető szakkörökben terjed.

Képzeld el, tervezd meg, építsd meg, mozgasd meg és működtesd kedvedre! Pont négy lépéssel több, mint egy jól megírt és bármikor előhívható játékprogram, vagy akár nyelvtanító app a telefonon. Ez az a 4 lépés, amittől a tanulási folyamat tanulási élménnyé válik, amiben valódi környezetben, valódi kölcsönhatásokat tapasztal az alkotó, ahol nem csupán a programkódnak kell működnie, hanem a mechanika törvényeinek is.

Ha jól akarjuk csinálni, fel kell lazítanunk a sulis hagyományos kereteit, átlépni a tantárgyak fétisére, időt adni a tervezésre, alkotásra, biztosítani a visszajelzést és a javítás lehetőségét.

A Turai Hevesyben a 2017/2018-ban elindult robotika foglalkozások tapasztalatait szeretnénk megosztani a konferencia résztvevőivel.

Abacusan - ArTeC robotika workshop

Sugár Sára és Büti István

Abacusan Stúdió

Workshopunkra szeretettel várunk minden érdeklődő kollégát, akik szeretnének megismerkedni az Abacusan Stúdió és partneriskolai hálózata gyakorlatával az ArTeC robotok javasolt felhasználási területei terén. Az ArTeC robotok Japánból érkeznek hozzánk. A Távol-Keleten vezető szerepet játszanak a robotika oktatásban, és az elmúlt években Európában is egyre nagyobb tért hódítanak.

A bemutatni kívánt módszertanunkat hazai és nemzetközi jógyakorlatok, robotika oktatási tananyagok szintetizálásából fejlesztettük tovább. Célunk, hogy az ArTeC robotok Scratch alapú programozásukkal, kreativitást fejlesztő alkotóelemeikkel ne csupán az informatika órai programozás oktatásban, hanem a tantárgyi koncentrációban, a több pedagógus együttműködésére építő projekteken is szerepet kapjanak. A gyermekek kreativitására építve vezetjük be őket ebbe a számukra oly izgalmas világba, s ezen keresztül más tantárgyak ismereteibe is. Eközben megismerkedhetnek a modern programozás alapjaival, felfedezhetik, megismerhetik a csapatmunka fontosságát, az abban rejlő lehetőségeket, fejlődik finommotorikájuk és önreflexiójuk, és élvezhetik a játék örömét is.

A workshopon a résztvevők ízelítőt kapnak a robotok építéséből és programozásából, és – érdeklődésük szerint - elkészíthetik saját fényorgonájukat vagy robotos mesefeldolgozásukat.

A workshopon 2-3 főnként biztosítunk robotkészletet, így mindenki saját tapasztalatot szerezhethet használatukból, programozásukból, az érzékelők kalibrálásából és csoport szintű projektek tervezéséből.

A robotokkal történő ismerkedés közben betekintést nyerhetnek az Abacusan Stúdió módszertani megközelítésébe, tájékoztatást kaphatnak a robotika iskolai alkalmazásának lehetőségeiről, az érintett témák és tantárgyak spektrumáról (pl. fizika, szövegértés, idegen nyelv, stb.), az alkalmazást segítő háttéranyagainkról csakúgy, mint a robotikában rejlő differenciálási, tehetséggondozási, személyiségfejlesztő és hátránykompenzáló lehetőségekről.

II/5 21. SZÁZADI TANULÁSI KÖRNYEZET

(Kazy 314)

Szekcióvezető: Farkas Róbert (Magyar Digitális Oktatásért Egyesület)

Ábrahám Zsolt:
Case Solvers (Business Case Society Kft.)

Rózsáné Farkas Alíz:
Digitális kottairás elsajátítása tantermi keretek között

Novák Károly:
Microsoft Teams: univerzális eszköz a tanárok közötti együttműködéshez

Jakubek Renáta:
A „flow” élmény az órán

Classbox előadása

Kulman Katalin – Farkas Róbert:
Geomatech digitális tananyagportál

Az esettanulmány-módszer használata a közoktatásban

Ábrahám Zsolt

Business Case Society Kft.

A GimiMore a Case Solvers (www.case-solvers.com) által középiskolások számára szervezett eseményeket, esettanulmány-versenyeket, edukációs virtuális játékokat tömörítő platform, melynek célja, hogy fejlessze a középiskolás diákok problémamegoldó készségét. A versenyek és játékok alapját a Harvard egyetemen kifejlesztett úgynevezett esettanulmány-módszer jelenti, mely során a diákok rosszul strukturált kérdésekre, problémákra keresik a választ. A módszer segítségével megtanulnak időnyomás alatt csapatban dolgozni, feladatokat delegálni, kritikusan és strukturáltan gondolkodni, valamint prezentációt készíteni és tartani. A Case Solvers csapata azért dolgozik, hogy a magyar fiatalok minél tudatosabban gondolkodjanak, az életük fontos állomásain – például pályaválasztás – megfontolt és átgondolt döntést hozzanak. Mindezt játékosan tesszük, játszva tanulunk, játszva tanítunk. A konferencián előadásunkban kitérünk a módszer mögöttes koncepciójára, bemutatjuk, milyen csoportos feladatoknál használható jól, különös tekintettel a különböző tanulmányi versenyekre. Ezen felül nagy hangsúlyt fektetünk annak a bemutatására, hogy a pedagógusok hogyan tudnák hasznosítani a módszer elemeit tanórák keretein belül. Célunk, hogy az esettanulmány-módszert ne csak a felsőoktatási, de már a középiskolás szinten is ismerjék és alkalmazzák, tanárok és diákok egyaránt. A módszer hatékonyságát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy versenyeinken az elmúlt 5 évben több mint 3500 középiskolás diák vett részt.

Digitális kottaírás elsajátítása tantermi keretek között

Rózsáné Farkas Alíz

Lónyay Utcai Református Gimnázium és Kollégium

Egy tanórarészlet bemutatása a Musicators tantermi digitális zeneoktatás nevű szabadfelhasználású szofver segítségével. Különbözö játékös feladattípusok bemutatása és tanulságaik.

Microsoft Teams: univerzális eszköz a tanárok közötti együttműködéshez

Novák Károly

Ceglédberceli Eötvös József Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola és AMI

A tavalyi „Online tanulási terek” című előadásomban bemutatott Microsoft Teams szolgáltatás már elérhető az ingyenes Microsoft fiók használatával is. Microsoft fiók nélkül a csoportokba meghívható bárki az e-mail címén keresztül is. A Teams egy olyan áttekinthető és viszonylag egyszerűen használható felületet ad az online kollaborációra, ami nagyon jó lehetőségeket rejt magában a tanári együttműködések terén is. A felhasználók tetszőleges számú csoportot hozhatnak létre. A csoportokon belül a témákat úgynevezett csatornába rendezve lehet áttekinthetően menedzselni. Az egyes csoportok külön tárhellyel rendelkeznek, így a csoporttagok könnyen elérhetik a fontos fájlokat. A csevegés funkció segítségével egy könnyen használható messenger szolgáltatáshoz jutunk hozzá, de a felületen integrálva megtalálhatjuk a Skype Vállalati verziót is, így akár videóhívást vagy konferenciabeszélgetést is folytathatunk. Lapok hozzáadásával bármilyen weblap – akár interaktív tartalommal is – közvetlenül elérhető a felületről. A műhelymunka során a résztvevők kipróbálhatják a felület lehetőségeit és igény szerint rögtön létrehozhatnak olyan csoportokat, amelyeket később online tanári együttműködésre használhatnak fel. Az oldal alapfunkcióinak kipróbálása után a résztvevők aktív közreműködésével felfedezzük a hozzáadható szolgáltatásokat és ötleteket gyűjtünk a használati lehetőségekre. A valós idejű közös dokumentumszerkesztés kipróbálásával új távlatok nyílhatnak meg a pedagógusok közötti online kommunikáció terén.

A „flow” élmény a tanórán

Jakubek Renáta

BGSZC Berzeviczy Gergely Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakgimnáziuma

A tanórák során gyakori probléma a magas osztálylétszám, így a kommunikáció sem tud minden tanulóval megfelelően működni. A már jól ismert digitális eszközök közül is többnek elvesz egy idő után az újdonságtartalma, valamint gyakran csak játéknak fogják fel a tanulók, és nem tanulnak belőle annyit.

A ClassFlow egy teljesen interaktív és integrált eszköz, amely gyakorlatilag megoldást kínál a fent említett problémákra. A tanórán akár spontán is lehet alkalmazni, de természetesen előre tervezett tevékenységeket is létre lehet hozni benne. A kivetített prezentáció megjelenhet a készülékeken is, ha segíteni szeretnénk az óra követését, ha épp nem cél, hogy a tanulók kifejezetten a kivetítőre figyeljenek.

A tanórák mellett online osztályteremként is funkcionálhat, a tanulók regisztrációjával az osztályok számára könnyen elérhetővé lehet tenni az itt létrehozott tevékenységeket.

A ClassFlow keretrendszeren keresztül az órán minden tanuló lehet aktív, és az órai munkájukat könnyebb értékelni és arról visszajelzést adni, hiszen azonnal megjelenik a kivetítőn. Ezáltal jobban bevonhatók a tanulók, és jobban tudják követni, hogy hol tartanak a tananyagban. Az eszköz különféle változatos pedagógiai módszerek hasznos kiegészítőjeként gyakorlatilag állandó használatra is alkalmas.

ClassBox a tanárokért

Kovács István

Classbox

A hatékony oktatás alapfeltételének tartjuk, hogy az általános iskolás diákok és tanáraik között konstruktív partneri kapcsolat alakuljon ki, erős szülői támogatással.

Küldetésünk: elősegíteni a pedagógusok számára a könnyebb és eredményesebb tanítást, hogy minél több általános iskolás elsajátíthassa a 21. századi követelményeknek megfelelő ismereteket, képességeket, készségeket, és ezáltal boldog és sikeres felnőtté válhassanak.

Hozzá szeretnénk járulni ahhoz, hogy ebben a gyorsan táguló digitális világban az oktatás szereplői felfedezzék és örömeiket leljék egymásban és partnerként működjenek együtt. Tudjuk, ez sok esetben nem könnyű, sokszor szinte elérhetetlennek látszik, de ha sikerül előrébb lépni, a változás törvényszerűen magával hozza a nagyobb sikert az oktatásban.

A Classbox egy közösségi együttműködést fejlesztő, oktatást támogató webes alkalmazás rendszer, melyben az általános iskolások, tanárok és szülők biztonságos online környezetben fejlődhetnek, dolgozhatnak és szórakozhatnak. Erről már ma is számos funkció gondoskodik a ClassBoxban, de igazán élményszerűvé a következő hónapokban válik a használata. A közeljövő egyik fejlesztése a közösség tagjai közötti bizalmat és az együttműködési készséget kívánja erősíteni a játékosított pozitív értékelések, visszacsatolások lehetőségén keresztül. Másik tervünk egy olyan oktatási tudástár és tudásmegosztó funkció, mellyel tanárok saját maguk és egymás munkáját tehetik könnyebbé és színvonalasabbá. Nekünk számít a pedagógusok véleménye! Olyan rendszert szeretnénk fejleszteni, amiben figyelembe vesszük a diákok és a szülők igényeit is, de leginkább a tanárok javaslatait. A jövőt most van esélyünk jobb irányba terelni! Ezt csak együtt, összefogva tehetjük meg.

Ha szeretne aktív részese lenni a változásnak, és szívesen véleményezi a korábbi és új fejlesztéseinket, csatlakozzon be Facebookon a „Classbox a tanárokért” nevű csoportunkba, és keresse fel a weboldalunkat (www.classbox.hu)!

Geomatech digitális tananyagportál

Kulman Katalin és Farkas Róbert

Magyar Digitális Oktatásért Egyesület

A GEOMATECH digitális tananyagportálon a matematika és természettudományos tárgyak oktatására létrehozott, az oktatás hatékonyságát javító, az órák játékosságát és élményszerűségét növelő digitális tananyagegységek és feladatok találhatók.

Az 1200 matematika és 600 természettudományos feladat illeszkedik a Nemzeti alaptantervhez és tapasztalataink szerint tanórai és órán kívüli használatuk hozzájárul ahhoz, hogy a diákok jobban megértsék, ezáltal megszeressék és szívesebben tanulják e tantárgyakat, és a jövőben nemzetközi összehasonlításban is javuló teszteredményeket mutassanak fel az érintett területeken. Az itt található tananyagok és feladatok használata sikerélményt ad a tanulásban és a tanításban egyaránt.

A GEOMATECH egységes digitális pedagógiai szemléletben készült digitális feladatrendszer legnagyobb erőssége, hogy az elvont matematikai és természettudományos feladatok láthatóvá tétele révén nyújt segítséget. Az oktatásban történő alkalmazásának legnagyobb előnye, hogy az egyes elemek, tartalmak – a diákok által – interaktív módon valós időben változtathatóak, ezáltal lehetőséget nyújtanak arra, hogy maguk tárjanak fel összefüggéseket, fedezzenek fel új lehetőségeket.

A portált üzemeltető Magyar Digitális Oktatási Egyesületet kiemelt célja az MTMI képzés digitális tartalmi és módszertani megújítása, a modern digitális oktatási technológiák és módszerek széleskörű használatának ösztönzése és támogatása a köznevelés teljes rendszerében.

Az egyesület honlapja: www.mdoe.hu

Digitális tananyagportál: www.tananyag.mdoe.hu

II/6 PEDAGÓGUS HÁLÓZATOK, TUDÁSMEGOSZTÁS

(Kazy 313)

Szekcióvezető: Jakab György (EKE-OFI)

Nyitó gondolatok

Medvegy János:
Tanítsd ma a holnapot! – Egy EFOP 3.2.3. projekt bemutatása

Nagy Noémi:
Digitális módszertani munkaközösség működtetése

Galambos Attila:
Programok és játékok a tanulás szolgálatában

A transzferek hiánya a pedagógiában - A Digitális Pedagógiai Műhely fölöttébb szükséges voltáról

Jakab György

EKE-OFI

Számtalan nemzetközi és hazai felmérés mutatja, hogy egyre nagyobb szakadék nyílt a digitális pedagógia „élharcosai” és követői, valamint a hagyományos pedagógiai kultúra képviselői között. A digitális pedagógiát mint módszert alkalmazók szerint az új technológia nemcsak a társadalmi kommunikáció egészét, hanem magát az iskolai tudásátadást is radikálisan átalakítja. A tanulás lényege eszerint az ismeretek befogadása és felidézése helyett az ismeretszerzés képességének elsajátítására és készség szintű alkalmazására irányul, a pedagógus pedig az ismeretszerzés folyamatának a szervezője az aktív ismeretátadás helyett. A tanítás folyamatának újabb és újabb korszerűsítési hullámai helyett elsősorban a diákok tanulási környezetének konstruktív átalakítására helyeződik a hangsúly. A felvezetés egyrészt az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézetben szerveződő Nemzeti Köznevelési Portál (NKP - Okosportál) fejlesztési irányairól számol be, másrészt - a Digitális Pedagógiai Műhely tapasztalatai alapján - transzfereket, átvezető utakat próbál megfogalmazni mind az oktatáspolitikai fejlesztések, mind pedig a tényleges iskolai gyakorlat számára annak érdekében, hogy az iskolai oktatásban (is) képződő „digitális szakadékot” csökkenteni lehessen.

Tanítsd ma a holnapot! – Egy EFOP 3.2.3. projekt bemutatása

Medvegy János

Németh László Gimnázium, Általános Iskola, Hódmezővásárhely

Az EFOP 3.2.3 projekthez kapcsolódó belső továbbképzések, mentorálások és hálózatépítés tapasztalatai, kihívásai egy szakmai vezető szemszögéből. A hódmezővásárhelyi tankerület négy iskolájában folyó projekt eddigi eredményeinek az összegzése, különös tekintettel a felmerülő nehézségek és azok megoldásainak bemutatására, konkrét példák segítségével. Az előadás keretében a Németh László Gimnázium, Általános Iskolában az elmúlt két-három év alatt felhalmozott digitális oktatási tapasztalatok megosztásának módszerei, valamint a jól bevált és adaptálható megoldások bemutatása lesz a fókuszban.

Digitális módszertani munkaközösség működtetése

Nagy Noémi

BGSZC Berzeviczy Gergely Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakgimnázium

A tanári összefogás, kollaboráció, együttműködés, tudásmegosztás lehetséges megvalósításáról mutatok be egy még gyerekcipőben járó, de jól működő, ígéretes rendszert. Iskolánkban a BGSZC főigazgatójának kérésére és engedélyével 2. éve működik Digitális módszertani munkaközösség, amelynek kezdetektől fogva a vezetője vagyok. Előadásomban bemutatom a munkatervünket, fő tevékenységeinket. A rövid elméleti bevezető után az előadást gyakorlati ötletekkel folytatom, főként olyan jó gyakorlatokat mutatok be, amelyek nem feltétlenül igényelnek wifi hálózatot vagy tanórai aktivitást (sajnos ezen a téren bőven van tapasztalatunk). Ötleteket adok arra is, hogy hogyan lehet megoldani a wifi hiányát, illetve hogyan lehet annak ellenére is fejleszteni a diákok digitális írástudását, hogy az iskolák nem minden esetben rendelkeznek a megfelelő eszközökkel. Bátorítom a résztvevőket az első digitális lépések megtételére. Amennyiben az időkeret és az előadóterem engedi, szívesen megtanítom a résztvevőket egy-egy általuk választott (mentimeter szavazás) alkalmazás használatára, szerkesztésére is. A legtöbb pedagógusnak ez a gyakorlati rész hiányzik egy-egy konferencia után, ezért tartom fontosnak, hogy legalább egy felülettel közelebbről is megismerkedhessenek a résztvevők.

Programok és játékok a tanulás szolgálatában

Galambos Attila

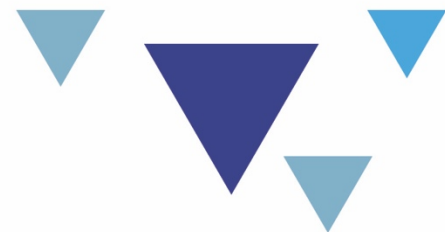
Budapest School

Műhelyemben három szegmensét fogom érinteni a digitális térben (is) zajló tanulásszervezői folyamatoknak.

Első lépésben egy tanári csapat digitális hálózatosodási lehetőségein dolgozunk közösen. Hogyan lehet eljutni a Facebook chattól a Google Drive-on át, érintve számos online kommunikációs felületet a hatékony szervezeti kommunikációig? Mit jelenthet egy tanár számára a SMART goal, és hogy tudják a pedagógusok egymást segítve ezeket teljesíteni (peer coaching, mentoring), pusztán digitális eszközök használatával?

A következő lépésben arra mutatok gyakorlati példákat, hogy egy tanárscapat digitális térben szerzett tapasztalatai hogyan adaptálhatóak az osztályterembe: lehet-e Clash Royalra felépítve gamification alapú foglalkozást szervezni; hogyan tudnak „nagy kérdések” után kutatni a diákok online; hasznos-e a Kahoot; szervezhetnek-e a diákok Actionbounddal játékot; milyen lehetőségeket rejt magában a Minecraft; érdekelhet-e egy diákot a QR kód, írhatunk-e közösen blogot; lehet-e Youtube videók alapján helyesírást tanítani; illetve hogyan építhetünk digitális portfóliót, mondjuk a Seesaw segítségével?

Végül beszélgetünk arról, hogy szükséges-e egy tanárnak követnie a diákjait Instagramon, Facebookon, Youtube-on. Kell-e egy leendő vlogger tanítvány munkáját segíteni (akár más vloggerek videóit mutatva), vagy érdemes-e kommentelni posztok alá, ha ott helyesírási hibák vannak? (A műhelyre érdemes legalább egy okostelefont vagy laptopot hozni.)

TÁMOGATÓINK

elte | ppk

